

**FEDERALNO MINISTARSTVO
POLJOPRIVREDE, VODOPRIVREDE I ŠUMARSTVA**

E

NACRT

ZAKON O ŠUMAMA

Sarajevo, maj 2016. godine

I. OPĆE ODREDBE

Član 1. (Predmet)

Ovim zakonom uređuje se očuvanje i zaštita šuma i šumskog zemljišta, jačanje njihovih ekoloških funkcija, planiranje u šumarstvu i upravljanje šumama i šumskim zemljištem, ekonomske funkcije, socijalne funkcije, finansiranje biološke obnove i unapređivanje šuma na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Federacija).

Član 2. (Šume i šumska zemljišta)

- (1) Šume i šumska zemljišta su dobro od općeg interesa i temeljni prirodni resurs čije vrijednosti se manifestiraju kroz ekološke, ekonomske i socijalne funkcije.
- (2) Šume i šumska zemljišta uživaju posebnu brigu i zaštitu Federacije, kantona i jedinica lokalne samouprave i koriste se pod uslovima i na način koji su propisani ovim Zakonom.

Član 3. (Definicija šuma i šumskih zemljišta)

- (1) Pod šumom, u smislu ovog Zakona, podrazumijeva se zemljište obraslo šumskim vrstama drveća i grmlja čija površina prelazi 1000 m² i čija je širina najmanje 20 metara i ako njihove krošnje pokrivaju više od 30% zemljišta.
- (2) Šumom se smatraju i šumski rasadnici, čistine za trase dalekovoda i drugu javnu infrastrukturu u šumi koja se koristi po osnovu prava za prelazak preko tuđeg zemljišta, šumski putevi i druga šumska transportna i protivpožarna infrastruktura, dijelovi zemljišta koji su predmet pošumljavanja i površine namijenjene rekreaciji.
- (3) Šumsko zemljište, pored zemljišta obraslog šumom, obuhvata i područja sa smanjenim šumskim pokrivačem čije krošnje prekrivaju manje od 30% zemljišta, a što obuhvata krš, čistine, livade i pašnjake unutar šuma.
- (4) Šumom se ne smatraju groblja pokrivena drvećem, rasadnici šumskog drveća izvan šuma, izolovane grupe šumskog drveća na površini do 1000 m² kao i šumsko drveće i grmlje u urbanim parkovima i drugim naseljenim područjima.
- (5) U slučaju sumnje ili spora da li se neko zemljište obraslo šumskim drvećem smatra šumom, odnosno, da li se neko zemljište smatra šumskim zemljištem, odluku donosi kantonalni ministar nadležan za poslove šumarstva (u daljnjem tekstu: kantonalni ministar) na osnovu mišljenja stručne komisije kantonalnog ministarstva nadležnog za poslove šumarstva (u daljnjem tekstu: kantonalno ministarstvo).

Član 4. (Definicije pojmova)

Pojmovi koji se koriste u ovom zakonu imaju sljedeća značenja:

1. **Certificiranje gospodarenja šumskim resursima** jeste procedura izdavanja korisniku šuma pisane potvrde – certifikata da je gospodarenje šumama koje se provodi na određenom šumskom području usklađeno sa međunarodno priznatim standardima.
2. **Cijena drveta na panju** je cijena koja se dobije kada se ostvareni prihod od prodaje šumskih drvnih sortimenata na stovarištu umanjuje za ostvarene proizvodne troškove sječe, izrade i izvoza istih do stovarišta i podijeli na njihovu ukupnu neto drvenu masu nezavisno od njihove strukture. Cijena drveta na panju je sastavni dio osnovnog cjenovnika iz tačke 17. ovog člana.
3. **Doba uređivanja** je godina u kojoj se izrađuje šumskoprivredna osnova, tj. godina za koju je prikazano stanje šuma u šumskoprivrednoj osnovi.
4. **Doznaka** podrazumijeva odabiranje, obilježavanje, premjeravanje i evidentiranje stabala za sječu.
5. **Etat** je planirani obim sječa u skladu sa principima trajnosti, polifunkcionalnosti i ekonomičnosti. Etat se određuje po glavnim vrstama drveća, grupama vrsta drveća, debljinskim klasama, veličinom i kvalitetom definiranim po kvalitetnim klasama stabala, a utvrđuje se unutar plana sječa šumsko-gospodarske osnove.
6. **Funkcije šuma su:**
 - a) ekološke: zaštita diverziteta šumskih ekosistema, zaštita staništa, zaštita zemljišta, zaštita voda, klimatska, uključujući ulogu šuma u vezivanju ugljika iz zraka;
 - b) ekonomske: prihod od proizvodnje drveta i nedrvnih šumskih proizvoda;
 - c) socijalne: nauka, istraživanje, obrazovanje, odbrana, zaštita naselja, objekata i infrastrukture, turizam, rekreacija, pejzažno-estetske funkcije, historijske funkcije, umjetnost, duhovno-spiritualne funkcije i unaprijeđenje kvaliteta življenja stanovništva.
7. **Gola sječa** znači sječu svih ili praktično svih stabala sa određene površine i može biti gola sječa na malim površinama i gola sječa na velikim površinama. Gola sječa na malim površinama, ne obuhvata površinu cijele sastojine ili odsjeka, već njene manje dijelove u cilju obnove sastojine. Oblik veličina i raspored ovih površina ovise od propisanog sistema gospodarenja šumama. Gola sječa na velikim površinama obuhvata površinu cijele sastojine ili odsjeka odjednom, izlažući taj dio zemljišta ekološkim uslovima goleti čime se stvaraju ozbiljne poteškoće za stanište ili susjedne sastojine.
8. **Gospodarenje šumom** obuhvata uzgajanje, zaštitu i korištenje šume i šumskog zemljišta u skladu sa kriterijima za održivo gospodarenje šumom i odredbama šumskoprivredne osnove;
9. **Gospodarska** jedinica je dio šumskoprivrednog područja koja je, u pravilu, prilagođena konfiguraciji terena, organizacijskim potrebama gospodarenja

šumama i komunikacijama. Gospodarske jedinica dijeli se na odjele i odsjeke.

10. **Korisnik šuma** je šumsko-privredno društvo u većinskom državnom vlasništvu koje na osnovu ugovora zaključenog u skladu sa odredbama ovog Zakona obavlja poslove gospodarenja državnim šumama i stavlja drvo u promet.
11. **Korištenje šume** obuhvata sječu i transport drveta, sabiranje nedravnih šumskih proizvoda uključujući i prodaju šumskih drvnih sortimenata i nedravnih šumskih proizvoda.
12. **Krčenje šume** u smislu ovog Zakona je sječa svih stabala i uklanjanje panjeva radi promjene namjene korištenja zemljišta. Izgradnja objekata u šumi i na šumskom zemljištu potrebnih za gospodarenje šumama ne smatra se krčenjem.
13. **Kriteriji za ocjenu održivosti gospodarenja šumom su:**
 - a) održavanje i odgovarajuće poboljšanje šumskih ekosistema i njihov doprinos globalnome ciklusu ugljika,
 - b) održavanje zdravlja i vitalnosti šumskog ekosistema,
 - c) održavanje i poticanje proizvodnih funkcija šume,
 - d) održavanje, očuvanje i odgovarajuće poboljšanje biološke raznolikosti u šumskom ekosistemu,
 - e) održavanje i odgovarajuće poboljšanje zaštitnih funkcija u upravljanju šumom (posebno tla i vode) i
 - f) održavanje drugih socijalno-ekonomskih funkcija i uslova.
14. **Krš** je jedinstven oblik reljefa s posebnim hidrogeološkim i geomorfološkim značajkama, u kojem je podzemno vodno oticanje znatno bogatije od nadzemnog, u kojem se površinske razvodnice znatno razlikuju od podzemnih i u kojem se javljaju posebni površinski fenomeni (škrape, ponikve, uvale, polja i dr.) i podzemni oblici (špilje i jame) u tektonski razlomljenim karbonatnim stijenama. Može biti pokriven šumskom vegetacijom ili bez nje (goli krš).
15. **Nezakonito posječeno** znači posječeno u suprotnosti sa odredbama ovog Zakona;
16. **Održivo gospodarenje šumama** podrazumijeva upravljanje i upotreba šuma i šumskih zemljišta na takav način i sa takvom intenzivnošću koje će očuvati njihovu biotsku raznovrsnost, proizvodnost, sposobnost obnavljanja, vitalnost te njihov potencijal, da sada i u budućnosti obavljaju značajne ekološke, privredne i socijalne funkcije na lokalnom, nacionalnom i svjetskom nivou, a da se pri tom ne ugrozi normalno funkcionisanje drugih o šumi ovisnih ekosistema. Temelji se na principima trajnosti, polifunkcionalnosti i ekonomičnosti gospodarenja šumama i šumskim zemljištem.
17. **Osnovni cjenovnik šumskih drvnih sortimenata** (u daljnjem tekstu: cjenovnik) donosi kantonalno ministarstvo na kraju tekuće godine, a najkasnije do 30. novembra, za narednu godinu. Cjenovnik se donosi za svakog korisnika šuma pojedinačno na osnovu prosječne postignute cijene prodajom šumskih drvnih sortimenata tržišnim načinom prodaje. Cjenovnik služi za utvrđivanje početne cijene šumskih drvnih sortimenata za javnu ponudu u narednoj godini i naknade za obavljanje stručnih poslova u privatnim šumama.
18. **Otvorena vatra** je svaka zapaljena vatra izvan zatvorenog objekta.

19. **Površinske vode** su sve kopnene vode, izuzev podzemnih voda, prelazne i obalne morske vode, izuzev morskih voda koje pripadaju teritorijalnim vodama.
20. **Prava trećih lica** na šume su prava na korištenje šumskih proizvoda koja postoje u skladu sa obligacionim pravom i upisana su u zemljišnoj knjizi.
21. **Princip trajnosti gospodarenja šumama** podrazumijeva: kontinuitet produkcije drvne mase i drugih proizvoda i općekorisnih učinaka šuma i kontinuitet prihoda u drvetu i drugim proizvodima i općekorisnih učinaka šuma, odnosno kontinuitet svih funkcija i potencijala šuma.
22. **Pustošenje šuma** podrazumijeva narušavanje stabilnosti šuma, podbjeljivanje stabala, veće oštećivanje stabala i njihovih dijelova, veće uništavanje i oštećivanje podmlatka, kao i svaka druga radnja kojom se slabi prinosna snaga šume i šumskog zemljišta, ugrožava opstanak šume i njihove funkcije.
23. **Sanitarna sječa** znači sječū oboljelih, insektima napadnutih, oštećenih požarom, i vjetrolomima ili izvaljenih stabala.
24. **Stručna osoba za obavljanje poslova u šumarstvu** je privredno društvo registrovano u skladu sa odredbama Zakona o registraciji poslovnih subjekata u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br. 27/05, 68/05, 43/09 i 63/14) kod nadležnog suda za obavljanje djelatnosti u šumarstvu u skladu sa Odlukom o klasifikaciji djelatnosti BiH 2010 („Službeni glasnik BiH“ broj 47/10) ili pravna ili fizička osoba registrovana u skladu sa odredbama Zakona o obrtu i srodnim djelatnostima („Službene novine Federacije BiH“, br. 35/09 i 42/11) i koja ispunjava uslove propisane odredbama pravilnika iz člana 19. stav 3. ovog zakona.
25. **Šumska infrastruktura** su šumski putevi, kontrolne rampe, stalne šumske vlake, stalne žičare i druge šumske komunikacije i objekti u šumama koji su namijenjeni za gospodarenje šumama.
26. **Šumski ekosistem** je dinamičan i međuzavisan kompleks zajednica biljaka, gljiva, životinja i mikroorganizama i njihovog neživog okoliša koji međusobno djeluju kao funkcionalna cjelina.
27. **Šumski požar** je požar koji izbija i širi se šumom i drugim šumskim zemljištem ili koji izbija na drugom zemljištu i širi se na šumu i drugo šumsko zemljište. Definicija "šumskog požara" isključuje propisano ili nadzirano spaljivanje, obično usmjereno na smanjivanje ili uklanjanje goriva akumuliranog na zemlji.
28. **Šumski proizvodi** su svi proizvodi šuma i šumskog zemljišta, uključujući, ali ne ograničavajući se na:
 - a) šumsko drveće i gmlje;
 - b) biomasu ukupne šumske vegetacije;
 - c) cvjetove, sjeme, koštunjičavo voće, bobičaste i druge plodove, koru drveta, korijen, šišarke i plodove druge vegetacije unutar šume;
 - d) ljekovito, aromatsko i jestivo bilje i druge biljke i njihove djelove;
 - e) gljive;
 - f) biljni sok i smola;
 - g) divljač i ostale životinje koje žive u šumi;
 - h) ribe, puževe i rakove;
 - i) travnati ili pašnjački prekrivač;

- j) humus, glina, treset, zemlju, pijesak, šljunak i kamen sa površine zemlje. Proizvodi iz al. b) -j) ove tačke predstavljaju nedrvne šumske proizvode.
29. **Šumski putevi** su putevi sa pratećom infrastrukturom, koji su namijenjeni za prijevoz šumskih proizvoda i sav saobraćaj vezan za gospodarenje šumama. Vlake nisu šumski putevi.
30. **Šumski reprodukcioni materijal je:**
- a) sjeme: šišarke, plodovi i sjeme namijenjeno za proizvodnju biljaka;
 - b) dijelovi biljaka: grančice i snopovi rezanih grana namijenjeni za proizvodnju biljaka;
 - c) mlade biljke: biljke uzgojene iz sjemena ili dijelova biljke, uključujući i mlade biljke iz prirodnog podmlatka.
31. **Šumsko uzgojnim mjerama** se smatraju sve mjere i aktivnosti koje doprinose osnivanju novih sastojina u šumi i poboljšanju njihove stabilnosti, raznolikosti ili kvaliteta. Šumsko uzgojne mjere uključuju:
- a) **mjere za obnovu šuma**, odnosno za stvaranje novih sastojina;
 - b) **njegu šuma u mladim razvojnim fazama**, uključujući proredu mlađih sastojina;
 - c) **specijalnu njegu** mladih faza u prebornim šumama i drugim raznolikim šumama, izdanačkim šumama, kao i njegu rubova šuma;
 - d) **rekonstrukciju i konverziju izdanačkih šuma**, makija, šikara i šibljaka.
32. **Tehnološki kamionski put** je šumski put koji ima elemente kamionskog puta (širina i poprečni uzdužni nagib), ali se kod izgradnje ne rade kanali, propusti, rigoli i gornji stroj i koristi se samo kada to dozvoljavaju vremensku uslovi.
33. **Upravljanje šumama i šumskim zemljištima** podrazumijeva administrativno-upravne poslove koji se sastoje od kreiranja jedinstvene šumarske politike, dugoročnog (strateškog) i srednjoročnog planiranja, kontrole i stručnog nadzora korištenja šuma i šumskog zemljišta u cilju njihovog očuvanja i unaprjeđenja na principima trajnosti, polifunkcionalnosti i ekonomičnosti.
34. **Uređajni period** je vremenski period za koji se donosi šumskoprivredna osnova.
35. **Vlasnici privatnih šuma** su pravna i fizička lica koja su na zakonit način stekla pravo vlasništva nad šumom i šumskim zemljištem što se dokazuje izvodom iz zemljišnih knjiga. Na zakonit način stečena prava na korištenje cijele ili dijelova šume ili šumskog zemljišta, ne smatraju se vlasništvom u smislu ovog Zakona.
36. **Zakonito posječeno** znači posječeno u skladu sa odredbama ovog Zakona;
37. **Zaštita šuma** je skup mjera i aktivnosti koje su dužni preduzimati vlasnici i korisnici koji gospodare šumama radi zaštite šuma od požara, drugih elementarnih nepogoda, štetnih organizama, bolesti i štetnih antropogenih uticaja.

Član 5.
(Gramatička terminologija i principi ravnopravnosti spolova)

- (1) Gramatička terminologija korištenja muškog ili ženskog roda podrazumijeva uključivanje oba roda u ovom zakonu i propisima donesenim na osnovu ovog Zakona.
- (2) Pravilnici, evidencije, registri, obrasci, izvještaji i drugi akti nastali temeljem ovog Zakona odražavat će principe ravnopravnosti spolova, te ukoliko sadrže statističke podatke, isti trebaju biti razvrstani po spolu.

II. PLANIRANJE I PRIVREĐIVANJE U ŠUMARSTVU

A. Planiranje u šumarstvu

Član 6.
(Šumarski program Federacije)

- (1) Šumarski program Federacije poštujući međunarodnu i domaću legislativu definiše opću politiku šumarstva, gospodarenja šumama i šumskim zemljištima, kao i politiku gospodarenja sa divljači na teritoriji Federacije, orijentisanu u pravcu očuvanja i trajnosti gospodarenja šumama uključujući održavanje i unapređivanje diverziteta šumskih ekosistema i njihovih općekorisnih funkcija. Šumarski program Federacije izrađuje se za sve šume bez obzira na vlasništvo.
- (2) Šumarski program Federacije sastoji se iz dva dijela:
 - a) Opći dio, koji određuje glavne ciljeve, principe i smjernice za trajno gospodarenje šumama u Federaciji, na osnovu stvarnog stanja šuma, domaćih i međunarodnih obaveza u vezi sa šumarstvom, uvažavajući međunarodno dogovorene smjernice za trajno gospodarenje šumama;
 - b) Izvedbeni dio u kome se postavljaju i razrađuju ciljevi utvrđeni Općim dijelom i određuje način njihove realizacije u određenom roku, uključujući finansiranje.
- (3) Opći dio Šumarskog programa Federacije donosi Parlament Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Parlament Federacije BiH).
- (4) Vlada Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Vlada Federacije BiH) donosi izvedbeni dio Šumarskog programa Federacije koji predstavlja osnovu za korištenje namjenskih sredstava Budžeta Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Budžeta Federacije BiH) i budžeta kantona u skladu sa odredbama ovog Zakona.
- (5) Opći dio Šumarskog programa Federacije donosi se za period od 20 godina sa mogućnošću njegove revizije u skladu sa dinamikom realizacije izvedbenog dijela. Izvedbeni dio Šumarskog programa Federacije se donosi za period od pet godina.
- (6) Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva (u daljnjem tekstu: Federalno ministarstvo) izrađuje nacrt Šumarskog programa Federacije BiH i isti dostavlja Vladi Federacije BiH. Vlada Federacije BiH usvaja prijedlog Općeg dijela Šumarskog programa Federacije i dostavlja ga Parlamentu Federacije BiH na usvajanje. Vlada Federacije Bosne i Hercegovine donosi izvedbeni dio Šumarskog programa Federacije nakon

što Parlament Federacije BiH usvoji Opći dio Šumarskog programa Federacije.

Član 7. (Kantonalni šumsko-razvojni plan)

- (1) Kantonalni šumsko-razvojni plan izrađuje se svakih deset godina za sve šume i šumsko zemljište, bez obzira na vlasništvo s ciljem da se obezbijedi trajnost gospodarenja šumama na području kantona.
- (2) Pored smjernica iz Šumarskog programa Federacije kantonalni šumsko-razvojni plan uvažava smjernice za gospodarenje prirodnim i kulturnim nasljeđem u šumama i na šumskom zemljištu, uslove zaštite voda i uslove zaštite od štetnog djelovanja voda utvrđene propisima o vodama i planskim dokumentima upravljanja vodama, kao i potrebe razvoja lokalne zajednice.
- (3) Kantonalni šumsko-razvojni plan sadrži najmanje sljedeće:
 - a) kartu sa ucrtanim granicama šuma i šumskog zemljišta, granicama šumskoprivrednih područja i gospodarskih jedinica, granice općina i kategoriju nosioca prava na šumama;
 - b) procjenu funkcija šuma i njihov uticaj na okoliš;
 - c) klasifikaciju šuma po površinama, prema njihovim funkcijama i prirodnim karakteristikama, a koje se posebno odnose na stanište;
 - d) procjenu drvne zalihe i njenog kvaliteta, prirasta, podmlađivanja, biodiverziteta i zdravstvenog stanja;
 - e) smjernice za gospodarenje šumama različitih gazdinskih klasa i kategorija šuma;
 - f) otvorenost šuma sa planom izgradnje novih šumskih puteva;
 - g) smjernice za pošumljavanje šumskog zemljišta;
 - h) procjenu ugroženosti šuma od požara, određenu po stepenu opasnosti i smjernice za zaštitu šuma od požara;
 - i) smjernice za korištenje nedrvenih šumskih proizvoda;
 - j) smjernice za lovstvo i gospodarenje divljači;
 - k) program bioloških i tehničkih investicija i rentabilnost radova.
- (4) Kod izrade kantonalnog šumsko-razvojnog plana koriste se podaci iz šumsko privrednih osnova i lovno privrednih osnova.
- (5) Vlada kantona donosi kantonalni šumsko-razvojni plan, a kantonalno ministarstvo je odgovorno za njegovu pripremu, izradu i realizaciju.
- (6) Kantonalno ministarstvo je dužno prilikom izrade plana zatražiti od svih zainteresovanih strana a posebno od zainteresiranih jedinica lokalne samouprave da daju svoje prijedloge i mišljenja.
- (7) Kantonalno ministarstvo prije donošenja kantonalnog šumsko-razvojnog plana pribavlja saglasnost Federalnog ministarstva, o njegovoj usklađenosti sa Šumarskim programom Federacije.
- (8) Kantonalna ministarstva dužna su trajno čuvati kantonalni šumsko-razvojni plan.

Član 8. (Inventura šuma)

Radi utvrđivanja i praćenja stanja, provodi se inventura šuma na velikim površinama. Inventura šuma na velikim površinama vrši se kontinuirano u inventurnim ciklusima svakih 20 godina, a provodi je Federalno ministarstvo u saradnji sa kantonalnim ministarstvima.

Član 9. (Šumsko privredno područje)

- (1) U cilju obezbjeđenja racionalnog i trajnog gospodarenja državnim šumama i šumskim zemljištima formira se šumsko privredno područje za koje se izrađuje šumskoprivredna osnova
- (2) Šumsko privredna područja predstavljaju u geografskom, prometnom, ekološkom i ekonomskom pogledu jednu zaokruženu cjelinu u okviru koje se osigurava trajnost gospodarenja šumskim ekosistemima.
- (3) U administrativnim granicama jednog kantona može se formirati jedno ili više šumsko privrednih područja.
- (4) Šumsko privredno područje dijeli se na gospodarske jedinice.
- (5) Formiranje šumsko privrednog područja zasniva se na stručnom elaboratu Federalnog ministarstva. Stručni elaborat pored prijedloga sa obrazloženjem i prikazom bioloških, tehničkih i ekonomskih pokazatelja sadrži naročito:
 - a) preglednu kartu područja sa ucrtanim izohipsama, vanjskim granicama šumsko privrednog područja, granicama unutrašnje podjele šuma po gospodarskim jedinicama i odjeljenjima, ucrtanom mrežom trajnih šumskih puteva, izvorištima i vodotocima, objektima koji su od značaja za gospodarenje šumama i opis granica šumsko privrednog područja;
 - b) popis katastarskih parcela po katastarskim općinama i zemljišnoknjižnim ulošcima, sa kulturama, klasama i površinama koje ulaze u šumsko privredno područje;
 - c) podatke o drvnoj zalihama po gospodarskim jedinicama, kategorijama šuma i vrstama drveća;
 - d) ukupan godišnji zapreminski prirast po kategorijama šuma i vrstama drveća;
 - e) prosječan godišnji etat po kategorijama šuma i vrstama drveća;
 - f) procjenu prihoda i rashoda gospodarenja šumama i šumskim zemljištima u okviru šumsko privrednog područja;
 - g) podatke o mogućnostima korištenja nedrvnih šumskih proizvoda, divljači, turizma, sporta i rekreacije;
 - h) prikaz podataka iz tač. c), d), e), f) i g) po općinama.
- (6) Odluku o formiranju šumsko privrednih područja ili reviziji njihovih granica donosi Vlada Federacije BiH na prijedlog Federalnog ministarstva koji se zasniva na stručnom elaboratu iz stava 5. ovog člana, mišljenju kantonalnog ministarstva i saglasnosti vlade kantona.

Član 10.
(Šumsko privredna osnova)

- (1) Šumama na prostoru jednog šumsko privrednog područja se gospodari po odredbama šumsko privredne osnove, godišnjeg plana realizacije šumskoprivredne osnove i projekta za izvođenje. Odredbe šumskoprivredne osnove su obavezne. Šumsko privredna osnova mora biti usklađena sa smjernicama Šumarskog programa Federacije i kantonalnim šumsko-razvojnim planom.
- (2) Šumsko privredna osnova, prostorni plan, plan upravljanja vodama vodnog područja, lovno privredna osnova, evidencije koje se vode u Zavodu za zaštitu kulturno historijskog i prirodnog naslijeđa i federalni program upravljanja mineralnim resursima te planovi korištenja pojedinih mineralnih sirovina moraju biti međusobno usklađeni.
- (3) Izuzev od odredaba stava 1. ovog člana, ako ne postoje objektivne mogućnosti pravovremene izrade nove šumsko privredne osnove, šumama u državnom i privatnom vlasništvu može se gospodariti najduže jednu godinu na osnovu privremenog godišnjeg plana gospodarenja za koji je postupak donošenja isti kao i za šumsko privredne osnove. Odredbe privremenog godišnjeg plana gospodarenja su obavezne. Godina izvršenja privremenog godišnjeg plana gospodarenja smatra se godinom izvršenja nove šumsko privredne osnove.
- (4) Ukupan obim sječa predviđen šumsko privrednom osnovom za uređajni period, po vrstama drveća, gazdinskim klasama i gospodarskim jedinicama, nije dozvoljeno prekoračiti. Od ukupno planirane količine sječe za uređajni period za visoke šume sa prirodnom obnovom, u okviru šumsko privrednog područja godišnje se realizuje prosječna godišnja količina.
- (5) Kada se u protekloj godini uređajnog perioda realizuje manje radova i investicija od predviđenog godišnjeg plana u okviru šumsko privrednog područja, potrebno je u narednoj godini uređajnog perioda planirati i realizovati preostali dio neizvršenih radova i investicija.
- (6) Šumsko privredna osnova za šume u državnom vlasništvu donosi se za šume u granicama jednog šumsko privrednog područja, a za privatne šume donosi se jedinstvena šumsko privredna osnova za sve šume jedne općine.
- (7) Elektronski i ostali dokumenti izrađeni/pripremljeni tokom izrade šumsko privrednih osnova, dostavljaju se uz istu, deponuju i čuvaju u Federalnom ministarstvu, a pravo korištenja ovih podataka ima i kantonalno ministarstvo, jedinica lokalne samouprave na čijoj teritoriji se nalazi šuma, vlasnici i korisnici šuma.
- (8) Svi digitalni podaci dostavljaju se u jednom od prihvatljivih GIS formata koji omogućava razmjenu ili unos u različite softverske platforme.
- (9) Bilo kakva komercijalna i druga upotreba gore pomenutih podataka/dokumenata nije dozvoljena bez saglasnosti Federalnog ministarstva.
- (10) Šumsko privredna osnova izrađuje se za uređajni period od deset godina.

Član 11.
(Izrada i donošenje šumsko privredne osnove)

- (1) Izradu šumskoprivredne osnove i nadzor nad izradom šumskoprivredne osnove može vršiti privredno društvo registrovano za obavljanje djelatnosti u šumarstvu koje u stalnom radnom odnosu ima najmanje četiri diplomirana inženjera šumarstva/mastera šumarstva koji će raditi na izradi osnove, i to: a) za uzgoj i zaštitu šuma, b) uređivanje i otvaranje šuma, c) iskorištavanje šuma i d) ekonomiku u šumarstvu, sa radnim iskustvom na navedenim poslovima od najmanje pet godina nakon stečenog zvanja o završenoj visokoj stručnoj spremi, da posjeduje potrebnu opremu i ispunjava uslove propisane u pravilniku iz člana 19. stav 3. ovog zakona.
- (2) Federalni ministar poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva (u daljnjem tekstu: Federalni ministar) izdaje saglasnost na period od četiri godine za izvođenje poslova izrade i nadzora nad izradom šumskoprivredne osnove privrednom društvu koje ispunjava uslove iz stava 1. ovog člana.
- (3) Korisnik šuma obezbjeđuje sredstva i raspisuje javni poziv za izradu šumskoprivredne osnove za državne šume i odgovoran je za njenu pravovremenu izradu. Korisnik šuma je dužan najmanje 120 dana prije isteka roka važnosti šumskoprivredne osnove, dostaviti dva primjerka novoizrađene osnove u elektronskoj i pisanoj formi Federalnom ministarstvu. Uz osnovu se dostavlja prethodna saglasnost kantonalnog ministarstva, mišljenja jedinica lokalne samouprave i organa nadležnog za vode, a koje su isti dužni dostaviti najkasnije u roku od 30 dana od dana prijema zahtjeva za njihovo izdavanje.
- (4) Šumsko privredne osnove za šume u državnom vlasništvu donosi Federalni ministar na osnovu prijedloga stručne komisije, uz prethodno pribavljeno mišljenje kantonalnog ministarstva uz koje se dostavljaju i mišljenja jedinice lokalne samouprave i organa nadležnog za vode, a koje su isti dužni dostaviti najkasnije u roku od 30 dana od dana prijema zahtjeva za njihovo izdavanje.
- (5) Šumsko privredne osnove za šume u privatnom vlasništvu donosi kantonalni ministar nadležan za poslove šumarstva (u daljnjem tekstu: kantonalni ministar) na osnovu prijedloga stručne komisije, uz prethodno pribavljeno mišljenje jedinice lokalne samouprave i organa nadležnog za vode koje su isti dužni dostaviti kantonalnom ministarstvu najkasnije u roku od 30 dana od dana prijema zahtjeva za njihovo izdavanje.
- (6) Izrada i nadzor nad izradom šumsko privredne osnove za privatne šume finansira se iz namjenskih sredstava budžeta kantona.
- (7) Sastav, rad i troškove stručne komisije iz st. 4. i 5. ovog člana određuje nadležni ministar.
- (8) Korisnici šuma dužni su godišnje izdvajati naknadu u iznosu 0,2 % od ukupnog prihoda ostvarenog prodajom drveta i nedrvnih šumskih proizvoda na namjenski račun Budžeta Federacije BiH radi finansiranja nadzora nad izradom šumskoprivrednih osnova za državne šume.
- (9) Naknada iz stava 8. ovog člana uplaćuje se najkasnije do 31. marta tekuće godine za prethodnu godinu.
- (10) Kontrolu obračuna i uplate naknade iz stava 8. ovog člana vrši šumarska inspekcija.
- (11) Šumskoprivredna osnova za šume u državnom vlasništvu daje se korisniku šuma na realizaciju.

Član 12.
(Sadržaj šumsko privredne osnove)

- (1) Šumsko privredna osnova za državne šume obavezno sadrži sljedeća poglavlja:
- a) Uvodni dio, sa razlozima za donošenje šumskoprivredne osnove, detaljnim opisom šumskoprivrednog područja u pravnom, topografskom, geološko-pedološkom, vegetacijskom pogledu, namjeni korištenja, specifičnim ograničenjima u gazdovanju šumama a zatim i osnovnim informacijama o korištenoj metodi rada pri izradi osnove, literaturi, autorima i kontrolorima izrade osnove;
 - b) Stanje šuma i šumskih zemljišta u doba uređivanja, po klasifikacionim jedinicama namjene korištenja šuma, po prostornim i ekološko-proizvodnim klasifikacionim jedinicama šuma uključujući i zaštićena šumska područja, objekte, rijetke vrste flore i faune. Prikazuje se u formi teksta, tabela i karata;
 - c) Analizu i ocjenu gospodarenja u proteklom uređajnom periodu, prema izvršenju planova gazdovanja iz protekle šumskogospodarske osnove, i utvrđenog stanja šuma, upotrijebljenih tehnologija rada i ekonomičnosti;
 - d) Planovi gospodarenja šumama i šumskim zemljištima za naredni uređajni period sa:
 - ciljevima gazdovanja šumama, općim i posebnim (tehničkim) po gazdinskim klasama,
 - planom sječa,
 - planom korištenja šuma,
 - planom šumsko uzgojnih radova,
 - planom zaštite šuma,
 - planom mjera za očuvanje i unapređenje diverziteta šumskih ekosistema, ekoloških i socijalnih funkcija šume,
 - planom investicionih ulaganja i
 - e) Ekonomsko finansijsku analizu, koja sadrži rekapitulaciju i obračun očekivanih prihoda i rashoda na osnovu planova iz tačke d) ovog stava i ocjenu realnosti izvođenja planova gazdovanja šumama u finansijskom pogledu.
- (2) Ako postoje objektivni razlozi za odstupanje od odredaba šumsko privredne osnove, naročito zbog prirodnih nepogoda ili bitno promijenjenih gospodarskih uslova, potrebno je izvršiti njenu reviziju. Reviziju odobrava i potvrđuje Federalno ministarstvo i jedan primjerak se dostavlja nadležnom šumarskom inspektoratu.
- (3) Federalni ministar donosi pravilnik kojim se propisuje način izrade, kontrola prikupljanja i obrade podataka, sadržaj šumsko privredne osnove i postupak donošenja i revizije šumsko privrednih osnova za državne i privatne šume.

Član 13.
(Godišnji planovi realizacije šumsko privredne osnove)

- (1) Šumsko privredna osnova se realizuje godišnjim planovima realizacije koji sadrže prosječno jednu desetinu svih planiranih radova po osnovi.
- (2) Sastavni dio godišnjeg plana realizacije šumsko privredne osnove su projekti za izvođenje svih planiranih radova.
- (3) Korisnik šuma dužan je kantonalnom ministarstvu dostaviti godišnji plan realizacije šumsko privredne osnove za narednu godinu i dokaz o uplati naknade za korištenje državnih šuma za tekuću godinu najkasnije do 01. decembra tekuće godine. Korisnik šuma dužan je kantonalnom ministarstvu dostaviti izvještaj o izvršenju plana za prethodnu godinu najkasnije do 31. januara.
- (4) Kantonalno ministarstvo u roku od 30 dana od dana prijema godišnjeg plana realizacije šumsko privredne osnove odlučuje o zahtjevu za izdavanje saglasnost na isti.
- (5) Ukoliko korisnik šuma nije uplatio naknadu za korištenje državnih šuma za tekuću godinu i ukoliko nije realizirao neizvršene radove i investicije iz prethodne godine predviđene dopunjenim godišnjim planom iz stava 8. ovog člana, saglasnost na godišnji plan realizacije za narednu godinu se neće izdati, a korisnik šuma dužan je nastaviti obavljanje poslove zaštite šuma.
- (6) Radovi predviđeni godišnjim planom realizacije šumsko privredne osnove ne mogu se započeti bez saglasnosti kantonalnog ministarstva. U toku godine, a najkasnije do 30. septembra, ukoliko za to postoje opravdani razlozi, može se izvršiti izmjena godišnjeg plana na način kako je to propisano stavom (3) ovog člana.
- (7) Usvojeni godišnji plan realizacije šumsko privredne osnove korisnik šuma je dužan u roku od 15 dana od dana usvajanja dostaviti Federalnom ministarstvu, kantonalnom ministarstvu, federalnoj i kantonalnoj šumarskoj inspekciji i jedinici lokalne samouprave na čijem području će se izvoditi radovi predviđeni godišnjim planom.
- (8) Ukoliko nije izvršen godišnji plan za prethodnu godinu, korisnik šuma dužan je dopuniti godišnji plan za tekuću godinu koji će sadržavati i neizvršene radove i investicije iz prethodne godine i uz izvještaj o realizaciji godišnjeg plana za prethodnu godinu dostaviti ga kantonalnom ministarstvu radi dobivanja saglasnosti.
- (9) Korisnik šuma dužan je neizvršene radove i investicije iz prethodne godine predviđene dopunjenim godišnjim planom iz stava 8. ovog člana izvršiti najkasnije do 01. oktobra i ovi redovi se ne mogu prenositi u plan realizacije šumskoprivredne osnove za narednu godinu.

Član 14.
(Projekat za izvođenje)

- (1) Projekat za izvođenje izrađuje se za uređajnu jedinicu – odjel za državne šume i katastarsku parcelu/parcele za privatne šume u skladu sa godišnjim planom realizacije šumsko privredne osnove. Odredbe projekta za izvođenje su obavezne.
- (2) Projekat za izvođenje sadrži planove svih potrebnih biotehničkih mjera u okviru pojedinih sastojina unutar odjeljenja, a u skladu sa predviđenim ciljevima gospodarenja
- (3) Radovi predviđeni projektom treba da se izvrše u roku od dvije godine od dana doznake, odnosno najviše dva vegetaciona perioda od dana doznake.
- (4) Projekat za izvođenje mogu izrađivati diplomirani inženjeri šumarstva/masteri šumarstva sa položenim stručnim ispitom. Korisnik šuma, odnosno privatni vlasnik šume, pisanom ovlasti određuje lice za izradu projekta.
- (5) Projekat za izvođenje donosi korisnik šuma za državne šume, a za privatne šume kantonalno ministarstvo ili stručna osoba za obavljanje poslova u šumarstvu.
- (6) Izuzev od stava 1. ovog člana projekat za izvođenje može se izrađivati za više odjela u jednom slivu ako sječa i izrada sanitarnih užitaka ne prelazi više od 100 m³ po jednom odjelu.
- (7) Za privatne šume rade se projekti za šumsko-uzgojne radove kao i za sječu ako je godišnji obim sječa veći od 100 m³ po katastarskoj parceli .
- (8) Korisnik šuma određuje realizatora projekta, diplomiranog inženjera šumarstva/bačelora šumarstva sa položenim stručnim ispitom, koji je odgovoran za stručno izvođenje radova po projektu za izvođenje.
- (9) Projekat za izvođenje ima trajan karakter i čuva se u arhivi korisnika šuma i kantonalnog ministarstva ili stručne osobe za obavljanje poslova u šumarstvu.
- (10) Korisnik šuma i kantonalno ministarstvo i/ili stručne osobe za obavljanje poslova u šumarstvu dužni su da vode registar izrađenih i donesenih projekata za izvođenje i da sve izvršene radove po projektu evidentiraju u odgovarajuće evidencije.
- (11) Federalni ministar donosi pravilnik o načinu izrade i sadržaju projekta za izvođenje.

B. Privređivanje u šumarstvu

Član 15. (Doznaka stabala za sječu)

- (1) Doznaka stabala ne može se obavljati ako nije u skladu sa šumskoprivrednom osnovom i godišnjim planom gospodarenja, osim nužne doznake sanitarne sječe i u slučaju iz člana 61. ovog zakona.
- (2) Doznaka stabala za sječu vrši se obilježavanjem stabala ili obilježavanjem površina obraslih drvećem. Obilježavanje površina za sječu može se vršiti samo u izdanačkim šumama predviđenim za direktnu konverziju u viši uzgojni oblik.
- (3) Doznaku stabala za sječu u državnim šumama može vršiti diplomirani inženjer šumarstva/master šumarstva sa položenim stručnim ispitom koga

odredi korisnik šuma. Izuzetno, doznaku stabala za sanitarnu sječu može vršiti bačelor šumarstva sa najmanje pet godina radnog iskustva u struci i šumarski tehničar sa najmanje deset godina radnog iskustva u struci kojeg odredi korisnik šuma.

- (4) Doznaka i sječa stabala ne može se vršiti u dijelovima šume za koje imovinsko-pravni odnosi nisu riješeni, granice nisu utvrđene i na terenu vidno i na propisani način obilježene.
- (5) Doznaka stabala za sječu i obim šumsko-uzgojnih radova u privatnim šumama vrši se na osnovu rješenja kantonalnog ministarstva.
- (6) Doznaka i sječa stabala, odnosno površina za sječu u privatnim šumama, može se odobriti samo vlasniku koji podnese dokaze o pravu vlasništva na nekretnini.
- (7) Protiv rješenja iz stava 5. ovog člana može se izjaviti žalba Federalnom ministarstvu u roku od 15 dana od dana prijema istog.
- (8) Doznaku stabala ili obilježavanje površina za sječu u privatnim šumama može vršiti diplomirani inženjer šumarstva/master šumarstva sa položenim stručnim ispitom kojeg rješenjem odredi kantonalno ministarstvo ili stručna osoba za obavljanje poslova u šumarstvu. Izuzetno, doznaku stabala za sanitarnu sječu može vršiti bačelor šumarstva sa najmanje pet godina radnog iskustva u struci i šumarski tehničar sa najmanje deset godina radnog iskustva u struci kojeg rješenjem odredi kantonalno ministarstvo ili stručna osoba za obavljanje poslova u šumarstvu.
- (9) Federalni ministar donosi pravilnik kojim se propisuje način doznake stabala za sječu i obilježavanja površina za sječu.

Član 16. (Sječa šuma)

- (1) Stabla u šumi mogu se sjeći tek poslije izvršene doznake, donošenja projekta za izvođenje i obavještanja kantonalnog ministarstva i jedinice lokalne samouprave na čijem području se vrši sječa u državnim šumama, kao i kantonalne šumarske inspekcije. Obavještenje o sjeći dostavlja se navedenim organima najmanje 15 dana prije početka sječe.
- (2) Šteta koja nastane prilikom sječe na šumskom zemljištu i nedoznačenim stablima mora biti sanirana odmah nakon završetka izvlačenja šumskih drvnih sortimenata, a najkasnije do podnošenja zahtjeva za tehnički prijem radova.
- (3) Ukoliko postoji opravdan razlog za sumnju da je planirana ili započeta sječa, ili druge radnje u suprotnosti sa šumsko privrednom osnovom, godišnjim planom realizacije šumsko privredne osnove, ovim Zakonom ili propisima koji su doneseni na osnovu ovog Zakona, nadležni šumarski inspektor će zabraniti izvođenje radova dok se ne otklone utvrđene nepravilnosti.

Član 17. (Biološka reprodukcija šuma)

- (1) Korisnik državnih šuma i vlasnik privatne šume dužni su izvršavati poslove biološke reprodukcije šuma u minimalnom obimu koji je predviđen šumsko privrednom osnovom.

- (2) Biološka reprodukcija šuma u smislu ovog Zakona podrazumijeva:
- a) pripremu zemljišta za prirodno podmlađivanje,
 - b) pošumljavanje i sjetva sjemenom šumskog zemljišta,
 - c) popunjavanje, njegu i čišćenje šumskih kultura,
 - d) proizvodnju šumskog sjemena i šumskog sadnog materijala,
 - e) prorjeđivanje sastojina,
 - f) sanaciju požarišta,
 - g) prevođenje degradiranih sastojina u viši uzgojni oblik,
 - h) doznaku stabala za sječū,
 - i) rekonstrukciju i konverziju izdanačkih šuma, makija, šikara i šibljaka,
 - j) zaštitu šuma,
 - k) projektovanje, izgradnju, rekonstrukciju i održavanje šumske infrastrukture.
- (3) Planirani obim biološke reprodukcije šuma u šumsko privrednim osnovama mora biti usklađen sa Izvedbenim dijelom Šumarskog programa Federacije i kantonalnim šumsko-razvojnim planom.

Član 18. **(Tehnički prijem radova)**

- (1) Za izvedene radove po projektu za izvođenje vrši se tehnički prijem radova, a najkasnije u roku od 60 dana od dana okončanja radova.
- (2) Izuzev od odredbi stava 1. ovog člana, tehnički prijem radova pošumljavanja vrši se poslije dvije godine od završetka njihovog izvođenja.
- (3) Komisiju za tehnički prijem radova formira kantonalno ministarstvo po prijemu zahtjeva korisnika šuma odnosno vlasnika privatnih šuma. Zahtjev za tehnički prijem radova podnosi se najkasnije u roku od pet dana od dana završetka radova.
- (4) Komisija za tehnički prijem radova sastoji se od najmanje dva člana koju obavezno čine dva diplomirana inženjera šumarstva/mastera šumarstva, i to: predstavnik kantonalnog ministarstva i predstavnik korisnika šuma koji je izradio projekat. Realizator projekta ne može biti član komisije.
- (5) Ako se prilikom tehničkog prijema utvrdi da radovi nisu izvršeni u skladu sa projektom za izvođenje, korisnik šuma, odnosno vlasnik privatnih šuma, je dužan utvrđene nedostatke otkloniti i radove izvršiti u roku koji odredi komisija. Nakon isteka roka komisija vrši ponovni pregled.
- (6) O izvršenom tehničkom prijemu izvedenih radova, komisija sačinjava zapisnik u kojem se obavezno konstatuje uspjeh, obim i kvalitet izvršenih radova po projektu za izvođenje.
- (7) Primjerak zapisnika komisije dostavlja se u roku od osam dana od dana završetka pregleda i nadležnom šumarskom inspektorū.
- (8) Svi izvršeni radovi i nalaz komisije evidentiraju se u propisane knjige evidencije iz člana 27. stav 10. ovog zakona.
- (9) Federalni ministar donosi pravilnik o sadržaju zapisnika o tehničkom prijemu radova, procjeni uspjeha pošumljavanja i otklanjanju nedostataka.

Član 19. **(Obavljanje djelatnosti u šumarstvu)**

- (1) Stručna osoba za obavljanje poslova u šumarstvu dužna je obezbijediti mjere zaštite na radu u skladu Zakon o zaštiti na radu („Službeni list SR BiH“, broj 22/90) i Zakona o zaštiti od ožara i vatrogastvu („Službene novine Federacije BiH“, broj 64/09) i obavezna je provesti adekvatnu obuku zaposlenih za izvođenje odgovarajućih poslova.
- (2) Za obavljanje poslova u šumarstvu potrebno je pribaviti saglasnost kantonalnog ministarstva.
- (3) Poslovi u šumarstvu mogu se obavljati nakon pribavljene saglasnost kantonalnog ministarstva i izvršenog upisa u Registar izvođača radova za obavljanje poslova u šumarstvu za područje Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu:Registar izvođača radova) koji vodi Federalno ministarstvo. Registar izvođača radova vodi se u elektronskoj formi i objavljuje se na internetskoj stranici Federalnog ministarstva.
- (4) Federalni ministar donosi pravilnik kojim se propisuju uslovi za obavljanje poslova u šumarstvu i sadržaju i načinu vođenja Registra izvođača radova.

Član 20. **(Stručni šumarski ispit)**

- (1) Za obavljanje stručnih poslova u šumarstvu polaže se stručni šumarski ispit pred komisijom koju imenuje federalni ministar.
- (2) Stručni šumarski ispit mogu polagati diplomirani inženjeri šumarstva sa VII 1. stepenom VSS, masteri šumarstva i bačelori šumarstva koji su stekli ova zvanja po Bolonjskom procesu obrazovanja, sa najmanje dvije godine radnog iskustva u struci nakon stjecanja stručnog zvanja.
- (3) Polaganja stručnog šumarskog ispita oslobođeni su diplomirani inženjeri šumarstva, masteri šumarstva i bačelori šumarstva sa više od deset godina radnog iskustva u struci nakon sticanja stručnog zvanja kao i magistri i doktori šumarskih nauka.
- (4) Federalni ministar donosi pravilnik o uslovima i načinu polaganja stručnog šumarskog ispita i kriterijima za imenovanje članova komisije.

Član 21. **(Zabrana golih sječa i drugih oblika pustošenja šuma)**

- (1) Zabranjene su gole sječe i pustošenje šuma.
- (2) Gole sječe mogu biti izvršene u posebnim slučajevima u pripremi šumsko-uzgojnih zahvata s ciljem unapređenja šumskih sastojina u toj mjeri koja je planirana u odobrenim šumskogospodarskim osnovama.
- (3) Gola sječa šuma se može primijeniti i ako je neophodna zbog sanitarne sječe ili provođenja preventivnih zaštitnih mjera.

Član 22. **(Pošumljavanje sječina i paljika)**

- (1) Sve površine nastale golom sječom i opožarenih površina moraju biti pošumljene u roku od dvije godine nakon sječe ili šumskog požara, prirodnom obnovom ili putem pošumljavanja.

- (2) Ako se ne očekuje prirodna obnova u roku od dvije godine, koja bi bila u skladu sa šumsko uzgojnim ciljem, pošumljavanje se vrši sadnjom ili sjetvom sjemena drveća koje odgovaraju staništu. U svrhu pošumljavanja koristi se samo materijal za reprodukciju potvrđenog porijekla.
- (3) Površine predviđene za pošumljavanje i prirodnu obnovu moraju biti obilježene na terenu i ucrtane na karti odgovarajuće razmjere.
- (4) Pošumljavanje površina nastalih golom sječom vrši korisnik šuma iz vlastitih sredstava, pošumljavanja opožarenih površina sufinansira se iz namjenskih sredstava Budžeta Federacije 40% i namjenskih sredstava budžeta kantona 60%.

Član 23. (Šumski materijal za reprodukciju)

Osiguravanje kvalitetnog šumskog materijala za reprodukciju vrši se u skladu sa Zakonom o sjemenu i sadnom materijalu šumskih i hortikulturnih vrsta drveća i grmlja („Službene novine Federacije BiH“, br. 71/05 i 8/10) (u daljnjem tekstu: Zakon o sjemenu i sadnom materijalu) i Zakonom o priznavanje i zaštiti sorti poljoprivrednog i šumskog bilja („Službene novine Federacije BiH“, broj 31/00).

C. Zaštita protiv biotičkih i nebiotičkih agensa

Član 24. (Opće preventivne mjere)

- (1) Opće dugoročne preventivne mjere protiv biotičkih i nebiotičkih agensa, koji bi mogli ugroziti stabilnost šuma i njihove funkcije, zasnivaju se na gospodarenju šumama, koje uvažava prirodne procese, kao i na održavanju i odgovarajućem unapređenju diverziteta šumskih ekosistema.
- (2) Principi i mjere kojima se obezbjeđuje trajnost gospodarenja šumama i održavanje i unapređenje diverziteta šumskih ekosistema određuju se u Šumarskom programu Federacije, a detaljnije se razrađuju u šumsko privrednim osnovama.
- (3) Staništa od posebnog značaja posmatrana sa gledišta diverziteta šumskih ekosistema koja su određena u šumsko privrednim osnovama moraju biti očuvana.

Član 25.

(Sanitarne sječe, šumski red i druge preventivne mjere)

- (1) Korisnik šuma i vlasnici privatnih šuma provode ili obezbjeđuju provođenje sanitarne sječe prije nego što bi se šume mogle ugroziti prekomjernim razmnožavanjem insekata, širenjem uzročnika biljnih bolesti ili drugih štetnih organizama. U privatnim šumama kantonalno ministarstvo obezbjeđuje sanitarne sječe ukoliko vlasnici šuma ne mogu sami provesti sanitarnu sječu.
- (2) Mrtva i zaražena neposječena pojedinačna stabla ne moraju biti posječena u kontekstu sanitarne sječe ako se mogu smatrati obogaćenjem šumskog biodiverziteta i ne predstavljaju ozbiljnu prijetnju sastojinama. Korisnik šuma i vlasnici privatnih šuma koji su odgovorni da obezbijede sanitarnu sječu i nadležni šumarski inspektor će tražiti mišljenje od kantonalnog ministarstva ukoliko nije jasan stepen opasnosti.
- (3) Korisnik šuma i vlasnik privatnih šuma obezbjeđuju izvođenje sljedećih mjera zaštite šuma:
 - a) postavljanje, osmatranje i održavanje feromonskih klopki i postavljanje lovnih stabala za potkornjake;
 - b) sanaciju šumskih područja nakon elementarnih nepogoda i prenamnoženja štetočina;
 - c) guljenje kore ili tretiranje panjeva i drugih dijelova drveta četinara i brijesta koje predstavlja poseban rizik za razmnožavanje parazita, širenja uzročnika biljnih bolesti i štetočina kroz upotrebu kemijskih sredstava za tretiranje u skladu sa ovim zakonom;
 - d) uspostavljanje i održavanje šumskog reda.
- (4) Pod šumskim redom iz stava 3. tačka d) ovog člana smatra se preduzimanje mjera za sprječavanje pojave požara, štetnih insekata i biljnih bolesti, štetnog djelovanja vjetra, snijega i drugih nepogoda, oštećivanje stabala i podmlatka i zagađivanja voda prilikom sječe i izvoza drveta.
- (5) Kantonalno ministarstvo:
 - a) prikuplja sve podatke značajne za zaštitu šuma koje dostavljaju odgovorna lica iz stava 3. ovog člana;
 - b) obezbjeđuje informacije o pojavi biljnih bolesti i štetočina i
 - c) savjetuje o pitanjima koja se tiču integralne zaštite šuma.

- (6) Kantonalni ministar naređuje dodatne mjere za zaštitu šume ako stručna komisija kantonalnog ministarstva ustanovi da je biološka ravnoteža poremećena do takvog stepena da nije moguća njena obnova sa mjerama propisanim u ovom članu ili ako postoji opasnost od drugog velikog oštećenja.
- (7) Rad u šumama mora biti izveden u odgovarajućoj sezoni, na način koji smanjuje pojavu šteta po šumski ekosistem.
- (8) Federalni ministar donosi pravilnik kojim se propisuje obim mjera za uspostavljanje i održavanje šumskog reda i način njihovog provođenja.

Član 26. **(Obnova šuma nakon nepogode)**

- (1) U slučaju nepogode u šumi uzrokovane bilo kojim biotičkim ili nebiotičkim uticajima, uključujući i šumske požare, korisnici šuma u saradnji sa kantonalnim ministarstvom, pripremaju plan za obnovu oštećenih i uništenih šuma i šumskog zemljišta. Plan sadrži opis nepogode, stepen i površinu oštećene šume, mjere koje se trebaju provesti i troškove sanacije i obnove.
- (2) Troškovi realizacije plana iz stava 1. ovog člana sufinansiraju se iz namjenskih sredstava iz čl. 71. i 72. ovog Zakona.

D. Promet drveta i nedrvnih šumskih proizvoda

Član 27. **(Promet drveta i nedrvnih šumskih proizvoda)**

- (1) Drvo, dijelove stabala i grane posječene u šumi i izvan šume (na poljoprivrednom zemljištu, međama, pojedinačna stabla i sl.), nije dozvoljeno pomjerati od panja dok se ne obilježi šumskim čekićem (žigoše), klasira, premjeri i evidentira. Zabranjeno je iste stavljati u promet dok se ne izda otpremni iskaz.
- (2) Žigosanje, klasiranje, premjeravanje, evidentiranje i izdavanje otpremnog iskaza za drvo koje potiče iz državne šume vrši korisnik šuma, a za drvo iz privatnih šuma i izvan šume (na poljoprivrednom zemljištu, međama, pojedinačna stabla i sl.) kantonalno ministarstvo ili stručna osoba za obavljanje poslova u šumarstvu.
- (3) Nedrvne šumske proizvode iz člana 39. ovog Zakona nije dozvoljeno stavljati u promet bez odobrenja korisnika šuma ili vlasnika privatne šume.
- (4) Pod prometom drveta i nedrvnih šumskih proizvoda, u smislu ovog Zakona, podrazumjeva se prevoz prometnicama, kupovina, prodaja, poklon, skladištenje kao i primanje drveta u prerađivačke kapacitete u kojima se vrši prerada drveta.
- (5) Licu koje se zatekne u izvršenju radnji suprotno odredbama ovog člana ili koje izvrši sječu šume na uzurpiranom državnom i zemljištu na kome imovinsko pravni odnosi nisu riješeni i lice koje izvrši sječu bez prethodne doznake i prije žigosanja, i snabdijevanja drveta sa otpremnim iskazom i koje stavi u promet nedrvne šumske proizvode u suprotnosti sa odredbama ovog člana, kaznit će se novčanom kaznom i izreći će mu se zaštitna mjera oduzimanja drveta, odnosno nedrvnih šumskih proizvoda,

kao i sredstava kojim je izvršena nezakonita radnja, a licu koje dozvoli vršenje radnji suprotno odredbama ovog člana izreći će se novčana kazna.

- (6) Privremeno oduzimanje drveta i nedravnih šumskih proizvoda (zapljena) koji su stavljeni u promet u suprotnosti sa odredbama ovog člana vrše čuvari šuma, pripadnici policije i nadležni šumarski inspektori, dok privremeno oduzimanje sredstava kojima je izvršena nezakonita radnja vrše pripadnici policije u skladu sa važećim propisima koji se odnose na krivičnu, odnosno prekršajnu odgovornost. Privremeno oduzeti šumski proizvodi pohranjuju se na mjestu koje odredi korisnik šuma. U slučaju da postoji mogućnost da se u toku pohranjivanja šumskim proizvodima umanji vrijednost, zaplijenjenu robu licitacijom će prodati korisnik šuma. Ostvarena finansijska sredstva se deponuju na poseban račun korisnika šuma i sa istim se ne može raspolagati do okončanja sudskog postupka.
- (7) Lica iz stava 6. ovog člana imaju pravo legitimisati sva lica koja se kreću na području šume koju čuvaju, odnosno nad kojom vrše nadzor ili kontrolu.
- (8) U periodu vegetacije, od 1. aprila do 1. novembra, drvo četinara i brijesta ne može se sa korom stavljeti u promet i uskladištavati.
- (9) Izuzetno od stava 8. ovog člana drvo četinara i brijesta može se sa korom stavljeti u promet ako period od sječe do otpreme traje kraće od ciklusa razvoja insekta, a najduže 21 dan.
- (10) Federalni ministar, po prethodno pribavljenom mišljenju federalnog ministra trgovine, donosi pravilnik kojim se propisuje način žigosanja, obrojčavanja, premjeravanja, sadržaj i način izdavanja otpremnog iskaza za drvo, koje potiče iz državnih i privatnih šuma sa teritorije Federacije, kao i način vođenja evidencija, obilježavanja i izdavanja dokumentacije za drvne sortimente u unutrašnjem prometu, trgovini između trećih lica kao i prometu drvnih sortimenata iz uvoza.
- (11) Pravna i fizička lica koja nanesu štetu šumama i šumskom zemljištu po bilo kojem osnovu dužni su korisniku šume, odnosno vlasniku šume i šumskog zemljišta u privatnom vlasništvu naknaditi štetu prema odštetnom cjenovniku iz stava 12. ovog člana.
- (12) Federalni ministar donosi odštetni cjenovnik za naknadu štete na šumi i šumskom zemljištu.

III. ŠUME I ŠUMSKO ZEMLJIŠTE S POSEBNIM REŽIMOM GOSPODARENJA

A. Zaštitne šume i šume s posebnom namjenom

Član 28. (Opći principi)

- (1) Da bi se obezbijedila njihova zaštita ili poseban režim gospodarenja, određene šume mogu biti proglašene zaštitnim šumama ili šumama s posebnom namjenom. Njima će se gospodariti na način koji će obezbijediti namjenu zbog koje su proglašene.
- (2) Procjena funkcija zaštitnih šuma i šuma s posebnom namjenom utvrđuje se stručnim šumarskim elaboratom sa podacima o stanju šuma i

principima gospodarenja šumama u cilju očuvanja šuma i ostvarivanja namjene proglašenja područja, a koristi se za proglašenje iz stava 1. ovog člana.

- (3) Šume koje predstavljaju dio područja zaštićenog propisom donesenim u skladu sa drugim zakonom Federacije, koji također propisuje poseban režim gospodarenja za šume, smatraju se šumama s posebnom namjenom i za iste će se primjenjivati odredbe ovog Zakona.
- (4) Način gospodarenja i obnove šuma unutar zaštićenog područja propisuje se programom za gospodarenje šumama koji se donosi na osnovu akta o njihovom proglašenju i sastavni je dio plana upravljanja zaštićenim područjem. Upravitelj zaštićenog područja donosi program gospodarenja šumama posebne namjene unutar zaštićenih područja koji izrađuje pravna osoba registrovana za izradu šumskoprivrednih osnova, a provodi ga korisnik šuma na čijem se području ta šuma nalazi.
- (5) Troškove gospodarenja šumama s posebnim režimom gospodarenja unutar zaštićenog područja snosi pravno lice na čiji je zahtjev proglašenje izvršeno odnosno pravno lice kojem je zaštićeno područje dodijeljeno na upravljanje.
- (6) Kantonalno ministarstvo vrši kontrolu provođenja programa gospodarenja šumama posebne namjene na područjima zaštićenim po osnovu propisa o vodama i zaštiti prirode.
- (7) Propis kojim se šume proglašavaju zaštitnim šumama ili šumama s posebnom namjenom određuje režim gospodarenja takvim šumama i pravno lice koje je odgovorno za obezbjeđenje sredstava za pokriće troškova vezanih za posebni režim gospodarenja.
- (8) Vlasnik privatne šume i korisnik šume imaju pravo na naknadu za njeno ograničeno korištenje ili povećane troškove gospodarenja. Naknadu snosi lice na čiji je zahtjev proglašenje izvršeno odnosno pravno lice kojem je zaštićeno područje dodjeljeno na upravljanje. Visina naknade se utvrđuje sporazumno u iznosu za koji su umanjeni prihodi iz te šume, odnosno povećani troškovi njezinog gospodarenja, a ako se sporazum ne postigne naknada se utvrđuje putem nadležnog suda.
- (9) Zaštitne šume i šume s posebnom namjenom moraju se ucrtati na kartu i na terenu obilježiti vidljivim znakovima koji se odrede u propisu o proglašenju šume. Šume će biti predmet nadzora kantonalnog ministarstva i nadležnog šumarskog inspektora bez obzira na tijelo koje je izvršilo proglašenje. Obilježavanje granica šuma vrši pravna osoba koja upravlja zaštićenim područjem o svom trošku.
- (10) Federalno ministarstvo na osnovu podataka koje mu dostavljaju kantonalna ministarstva, vodi evidenciju zaštitnih šuma i šuma sa posebnom namjenom.
- (11) Federalni ministar, po prethodno pribavljenom mišljenju federalnog ministra okoliša i turizma, donosi pravilnik kojim se propisuje način izrade, sadržaj i postupak odobrenja i revizije programa gospodarenja zaštitnim šumama i šumama posebne namjene.

Član 29. **(Zaštitne šume)**

- (1) Zaštitne šume su:

- a) šume koje prvenstveno služe za zaštitu zemljišta na strmim terenima i zemljišta podložnih erozijama, bujicama, klizištima ili oštrim klimatskim uslovima koji ugrožavaju postojanje samih šuma;
 - b) šume čiji je glavni zadatak zaštita naselja, privrednih i drugih objekata kao što su saobraćajnice, energetske objekte, objekti telekomunikacione infrastrukture, zaštita izvorišta i korita vodotoka, obale vodenih akumulacija kao i šume koje su podignute kao zaštitni pojasevi, odnosno koje služe protiv prirodnih nepogoda, katastrofa ili stihijskih efekata ljudskog djelovanja.
- (2) Vlada kantona na prijedlog kantonalnog ministarstva ili jedinice lokalne samouprave, donosi odluku o proglašenju zaštitne šume iz stava 1. ovog člana. Kada prijedlog podnosi kantonalno ministarstvo potrebno je prethodno pribaviti i mišljenje jedinice lokalne samouprave. Kada prijedlog podnosi jedinica lokalne samouprave potrebno je prethodno pribaviti i mišljenje kantonalnog ministarstva.
 - (3) Vlada Federacije BiH, na prijedlog Federalnog ministarstva, ukoliko se radi o zaštiti objekata od značaja za Federaciju BiH, donosi odluku o proglašenju zaštitne šume iz stava 1. ovog člana.
 - (4) Primjerak akta o proglašenju zaštitne šume obavezno se dostavlja Federalnom ministarstvu, kantonalnom ministarstvu, nadležnoj instituciji za zaštitu kulturno historijskog i prirodnog naslijeđa i jedinici lokalne samouprave.

Član 30. **(Šume s posebnom namjenom)**

- (1) Za šume sa posebnom namjenom smatraju se:
 - a) šume unutar zaštićenih područja ili prirodnih vrijednosti zaštićene na osnovu Zakona o zaštiti prirode („Službene novine Federacije BiH“, broj 66/13);
 - b) šume od posebnog značaja za odbranu i potrebe Oružanih snaga Bosne i Hercegovine i policijskih struktura;
 - c) šume ili njeni dijelovi registrovani kao sjemenske sastojine i sjemenski objekti;
 - d) šume od značaja za snabdijevanje vodom i očuvanje njenog kvaliteta zaštićene na osnovu propisa o vodama;
 - e) naučno-nastavne ogledne plohe.
- (2) Šume iz stava 1. tačka c) ovog člana proglašava Federalno ministarstvo u skladu sa odredbama Zakona o sjemenu i sadnom materijalu, a šume iz stava 1. tač. d) i e) ovog člana proglašava vlada kantona na prijedlog kantonalnog ministarstva.
- (3) Prije donošenja akata o proglašenju iz stava 1. tačke b) potrebno je pribaviti mišljenje korisnika šuma i jedinice lokalne samouprave. Prije donošenja akata o proglašenju iz stava 1. tč. a) i d), potrebno je pribaviti mišljenje korisnika šuma i jedinice lokalne samouprave.
- (4) Primjerak akta o proglašenju iz stava 1. obavezno se dostavlja Federalnom ministarstvu, kantonalnom ministarstvu, nadležnoj instituciji za zaštitu kulturno-historijskog i prirodnog naslijeđa i jedinici lokalne samouprave.

Član 31.
(Zahtjev za izdavanje mišljenja)

- (4) Zahtjev za izdavanje mišljenja iz član 29. st. (2) i (3) i član 30. stav (3) ovog Zakona, odnosno proglašenje šuma sa posebnim režimom gospodarenja, koji podnosi zainteresovana institucija ili pravno lice obavezno sadrži sljedeće:
- a) cilj i razloge zbog kojih se predlaže proglašenje šuma sa posebnim režimom gospodarenja;
 - b) općinu, naziv katastarske općine, broj zemljišnoknjižnog uloška i broj katastarske parcele, kao i naziv šumsko gospodarske jedinice, broj odjela i oznaku odsjeka;
 - c) digitaliziranu kartu razmjere 1:10.000 (za manja područja razmjera 1: 5.000), sa ucrtanim parcelama za koju se traži proglašenje zaštitne šume odnosno šume sa posebnom namjenom;
 - d) stručni šumarski elaborat sa podacima o stanju šuma i principima gospodarenja šumama u cilju očuvanja šuma i ostvarivanja namjene proglašenja područja zaštite;
 - e) procjenu okolišnog uticaja za šume iz člana 30. stav 1. tačka b) ovog Zakona;
 - f) predložena ograničenja u gospodarenju šumama;
 - g) predložene naknade ukoliko one dođu u obzir;
 - h) mišljenje jedinice lokalne samouprave i
 - i) odgovarajuće administrativne mjere uključujući javne obavijesti i rasprave.
- (5) Osobe iz član 29. st. (2) i (3) i član 30. stav (3) ovog Zakona dužni su dostaviti mišljenje u roku od 30 dana od dana prijema zahtjeva za izdavanje mišljenja, a ukoliko u navedenom roku ne dostave mišljenje o proglašenju zaštitne šume i šume sa posebnom namjenom odlučiće se i bez njihovog mišljenja.

B. Šume na kršu i pošumljavanje

Član 32.
(Šume na kršu)

- (1) Šume i šumska zemljišta na Kršu, zbog svojih specifičnosti, klasificiraju se kao područja sa posebnim režimom gospodarenja.
- (2) Granice Krša utvrditi će se posebnim zakonom o Kršu koji donosi Parlament Federacije Bosne i Hercegovine.
- (3) Šume i šumska zemljišta na Kršu klasificiraju se kao područja velike opasnosti od šumskih požara.

Član 33.
(Gospodarenje šumama i šumskim zemljištem na Kršu)

- (1) Gospodarenje šumama na Kršu vrši se u skladu sa šumarskim programom, šumsko-razvojnim planom, šumskoprivrednom osnovom, godišnjim planom realizacije šumsko gospodarske osnove ili na osnovu privremenih godišnjih planova gospodarenja.
- (2) Gospodarenje šumama na Kršu se sufinansira iz namjenskih sredstava Budžeta Federacije i budžeta kantona.
- (3) Ukupan iznos sredstava iz stavka (2) ovog člana se utvrđuje u šumskoprivrednoj osnovi, a ne može biti manji od iznosa koji se dobije kada se od iznosa koji je potreban da bi šumskoprivredna osnova bila ekonomski provodiva odbije iznos koji se planira ostvariti prodajom šumskih drvnih i nedrvnih proizvoda.
- (4) Sredstva iz stava (2) ovog člana se sufinansiraju iz namjenskih sredstava Budžeta Federacije BiH u iznosu od 40 % i budžeta kantona u iznosu od 60 % i uplaćuju se na poseban račun korisnika šuma. Sredstva se uplaćuju temeljem godišnjeg plana realizacije šumskoprivredne osnove, koji, između ostalog, sadrži plan prihoda i rashoda i projekte, u roku od 60 dana od dana davanja saglasnosti na godišnji plan realizacije šumskoprivredne osnove.
- (5) Izuzetno od člana 13. stav 4. ovog Zakona, suglasnost na godišnji plan realizacije šumskoprivredne osnove za šume iz članka (32) ovog Zakona daje Federalno ministarstvo na prijedlog kantonalnog ministarstva.

Član 34.
(Procjena okolišnog uticaja)

Procjena okolišnog uticaja je obavezna za podizanje monokultura na površini većoj od pet hektara, a za prevođenje šumskog zemljišta drugoj namjeni iz člana 61. ovog Zakona vrši se procjena utjecaja na okoliš u skladu sa propisima o zaštiti okoliša.

IV. OČUVANJE I ZAŠTITA ŠUMA I NJIHOVIH FUNKCIJA

A. Zaštita šuma i šumskog zemljišta od šteta

Član 35.
(Zaštita šuma od požara)

- (1) U šumama i na šumskom zemljištu kao i na drugom zemljištu na udaljenosti do 150 m od šume nije dozvoljeno loženje otvorene vatre.
- (2) Izgradnja i rad fabrika i drugih objekata koji rade sa otvorenim plamenom je zabranjena na udaljenosti manjoj od 300 metara od granice šume.
- (3) Izuzev od stava 1. ovog člana, vatra u šumama i na šumskom zemljištu može se ložiti samo na mjestima određenim i obilježenim od strane korisnika šuma uz pridržavanje propisanih uslova i mjera bezbjednosti.

- (4) U šumama i na šumskim zemljištima namjenjenim za izletišta, u dane praznika i druge neradne dane, korisnik šuma je dužan obezbijediti dežurnu čuvarsku službu.
- (5) Korisnik šuma klasifikuje šume i šumsko zemljište po stepenu opasnosti od šumskih požara. Područja u kojima opasnost od šumskog požara predstavlja ozbiljnu prijetnju ekološkoj ravnoteži ili bezbjednosti ljudi i stvari, klasifikuju se kao područja velike opasnosti. Područja gdje opasnost od požara nije stalna ili ciklična ali predstavlja značajnu prijetnju šumskim ekosistemima klasifikuju se kao područja srednje opasnosti.
- (6) Korisnici šuma u saradnji sa kantonalnim ministarstvom i nadležnim organom civilne zaštite, izrađuju planove za zaštitu šuma od požara. Korisnici šuma i vlasnici privatnih šuma obavezni su provoditi ove planove i redovno izvještavati kantonalno ministarstvo o izvršavanju mjera za zaštitu od požara.
- (7) Korisnici šuma i vlasnici privatnih šuma dužni su da redovno obavještavaju kantonalno ministarstvo i općinski organ nadležan za poslove civilne zaštite o svim požarima u šumama i na šumskom zemljištu.
- (8) Radi poboljšanja nadzora nad šumskim požarima i njihovim uzrocima, učincima i prevenciji Federalno ministarstvo vodi jedinstven informacijski sistem i registar o šumskim požarima za teritorij Federacije na osnovu podataka koje joj dostavljaju kantonalna ministarstva.
- (9) Federalno ministarstvo objavljuje karte teritorija prema stepenu opasnosti od šumskih požara.
- (10) Federalni ministar pravilnikom propisuje sadržaj planova za zaštitu od požara, način prikupljanja podataka, vođenje registra šumskih požara, uslove korištenja podataka i izgled obrasca na kojem se izvještava o šumskim požarima.

Član 36.

(Hemijska sredstva i odlaganje otpada)

- (6) Upotreba hemijskih sredstava nije dozvoljena u šumi i na šumskom zemljištu.
- (7) Izuzev od stava 1. ovog člana, hemijska sredstva čija upotreba je dozvoljena od strane nadležnog organa, pod uslovom da ne ugrožavaju biološku ravnotežu, mogu biti korištena u šumskim rasadnicima i u šumama za zaštitu biljaka od divljači i od korova, za smanjenje prekomjerne populacije insekata čiji broj ne može biti smanjen ni na koji drugi način, te za gašenje šumskih požara.
- (8) Kantonalno ministarstvo uz prethodnu saglasnost nadležnog ministarstva okoliša izdaje dozvolu za iznimnu upotrebu hemijskih sredstava iz stava 2. ovog člana u kojoj se propisuje način njihove upotrebe. Vremenski rok za izdavanje dozvole za smanjenje prekomjerne populacije insekata je pet dana od pribavljanja prethodne saglasnosti.
- (9) Nije dozvoljeno odlagati otpad, smeće ili zagađujuće tvari u šumi ili na šumskom zemljištu.
- (10) Korisnik državnih šuma obavezan je ukloniti otpad i smeće iz državnih šuma, a vlasnik privatne šume obavezan je ukloniti otpad i smeće iz šume u njegovom vlasništvu. Korisnik šuma ima pravo na naknadu za nastale

troškove uklanjanja otpada i smeća od fizičkog ili pravnog lica koji su otpad, smeće ili zagađujuće tvari deponovali u državnoj šumi.

Član 37. (Pašarenje)

- (1) Paša, žirenje, brst, kresanje grana i lisnika (u daljem tekstu: pašarenje) unutar šumskoprivrednog područja nije dozvoljena.
- (2) Izuzev od stava 1. ovog člana korisnici šuma i vlasnici privatnih šuma mogu prema dogovorenoj naknadi dozvoliti pašarenje na površinama koje su određene u šumsko privrednoj osnovi. Pašarenje se može dozvoliti samo pod uslovom da je stoka pod nadzorom čuvara stoke.
- (3) Pristup stoke na pašu i pojila kroz šume dozvoljen je samo putem kojeg odredi korisnik šuma i vlasnik privatne šume.
- (4) Pašarenje u šumama neće se dozvoliti ako bi se time ugrozio biodiverzitet, odnosno flora, fauna i gljive zaštićene prema propisima o zaštiti prirode.
- (5) Federalni ministar donosi pravilnik kojim se propisuju uslovi pod kojim se vrši pašarenje.

Član 38. (Praćenje zdravstvenog stanja šuma)

- (1) Kantonalno ministarstvo i korisnici šuma prate zdravstveno stanje šuma i obim šteta u šumama.
- (2) Kantonalno ministarstvo objedinjava sve podatke o zdravstvenom stanju šuma i obimu šteta u šumama na nivou kantona te o tome izvještavaju Federalno ministarstvo, jedinice lokalne samouprave i javnost.
- (3) Federalni ministar donosi pravilnik kojim se određuje način praćenja zdravstvenog stanja šuma i način izvještavanja.

B. Nedrvni šumski proizvodi

Član 39. (Korištenje nedrvenih šumskih proizvoda)

- (1) Korisnik šuma i vlasnik privatnih šuma mogu uzgajati i iskorištavati nedrvne šumske proizvode iz člana 4. tačka 28. alineje b), c), d), e), f), g) i j) ili odobriti drugim pravnim i fizičkim licima njihovo iskorištavanje.
- (2) U šumi i na šumskom zemljištu zabranjeno je iskorištavanje humusa, gline, treseta, zemlje, pijeska, šljunka i kamena sa površine zemlje kao i skidanje kore sa drveća i bušenje stabala, uklanjanje iz šume grana i drugih ostataka drveta od sječe kao i ostalih organskih materija koje su neophodne za poboljšanje plodnosti tla i očuvanja biodiverziteta.
- (3) Izuzev od stava 2. ovog člana korisnik šuma i vlasnik privatnih šuma mogu za svoje potrebe iskorištavati šumske proizvode iz stava 2. ovog člana ukoliko je to predviđeno šumsko privrednom osnovom.
- (4) Korisnik šuma može za vlastite potrebe koristiti mineralne sirovine na lokalitetima predviđenim šumsko privrednom osnovom i godišnjim planovima realizacije šumsko privredne osnove u svrhu izgradnje i održavanja šumskih puteva.

- (5) Ako korisnik šuma planira koristiti mineralne sirovine u komercijalne svrhe dužan je postupiti u skladu sa odredbama Zakona o rudarstvu („Službene novine Federacije BiH“, broj 26/10) i odredbama člana 62. ovog Zakona.
- (6) Korisnik šuma dužan je do 28. februara tekuće godine za prethodnu godinu kantonalnom ministarstvu dostaviti podatke o vrsti i količini nedravnih šumskih proizvoda koji su prikupljeni na području kojim gospodari, a kantonalno ministarstvo je dužno do 15. marta ove podatke dostaviti Federalnom ministarstvu.
- (7) Korištenje nedravnih šumskih proizvoda neće se dozvoliti ako bi se time ugrozio diverzitet šumskih ekosistema, odnosno flora, fauna i gljive zaštićene prema propisima o zaštiti prirode.
- (8) Federalni ministar donosi pravilnik kojim se propisuju uslovi za uzgoj, iskorištavanje, sakupljanje i promet nedravnih šumskih proizvoda.

Član 40. (Divljač u šumi)

- (1) Vrste divljači i njihovo brojno stanje u šumama moraju obezbijediti biološku ravnotežu i ne smiju ugroziti druge članove ekosistema ili spriječiti ostvarivanje ciljeva gospodarenja šumama. Unošenjem pojedinih vrsta divljači u šume i na šumska zemljišta mora se obezbijediti njihov opstanak i ne smiju se ugroziti drugi organizmi na staništu.
- (2) Korisnik lovišta dužan je pričinjene štete i oštećenja koja je prouzrokovala divljač u šumi nadoknaditi korisniku šuma i vlasniku privatnih šuma u skladu sa odredbama Zakona o lovstvu („Službene novine Federacije BiH“, br. 4/06, 8/10 i 81/14).

C. Zaštita ugroženih vrsta

Član 41. (Ugrožene vrste)

- (1) Nije dozvoljena sječa, iskorjenjivanje ili bilo kakvo oštećivanje sljedećih vrsta drveća i grmlja: Pančičeve omorike (*Picea omorika* (Pančić) Purk.), tise (*Taxus baccata* L.), mečje lijeske (*Corylus colurna* L.), planinskog javora (*Acer heldreichii* Orph.), planinskog bora (*Pinus mugo* Turra), zelene joha (*Alnus viridis* (Chaix) Lam. & DC.), munike (*Pinus heldreichii* Christ.), zanovijeti (*Petteria ramentacea* (Sieber) Presl), božikovina (*Ilex aquifolium* L.), lovorolisni likovac (*Daphne laureola* L.), meka veprina (*Ruscus hippoglossum* L.), maljavi planiski sleč (*Rhododendron hirsutum* L.), žuta koščela (*Celtis tournefortii* Lamk.), Vebijev badem (*Prunus webii* (Spach.) Vierh.), hrvatska sibireja (*Sibiraea altaiensis* var. *croatica* (Degen) Beck.), Turinška mukinja (*Sorbus x thuringiaca* (Nyman) Schonach), obični negnjil (*Laburnum anagyroides* Medik.), Blagajev likovac (*Daphne blagayana* Freyer), širokolisna mukinja (*Sorbus latifolia* Pers.), Šnajderov hrast (*Quercus schnedieri* Vierh.), makedonski hrast (*Quercus trojana* Webb.) i sremza (*Prunus padus* L.), pitomi kesten (*Castanea sativa*) kao i drugih vrsta iz Crvene liste ugroženih divljih vrsta i

podvrsta biljaka, životinja i gljiva („Službene novine Federacije BiH“, broj 7/14).

- (2) Izuzetno, ukoliko su potrebne uzgojne i sanitarne sječe drveća i grmlja iz stava 1. ovog člana, zahtjev za odobravanje sječe podnosi se kantonalnom ministarstvu, koje nakon uviđaja na terenu izdaje rješenje i dostavlja ga podnosiocu zahtjeva i nadležnoj šumarskoj inspekciji. Sječa se može odobriti samo ako su stabla ugroženih vrsta iz stava 1. ovog člana suha ili toliko oštećena da im predstoji neposredno sušenje ili predstavljaju leglo zaraze od biljnih bolesti i štetočina, kao i radi provođenja mjera njege, obnove i zaštite genofonda ovih vrsta u zasadima i prirodnim šumama i drugim slučajevima u skladu sa propisom o zaštiti ugroženih vrsta.
- (3) Protiv rješenja iz stava 2. ovog člana može se izjaviti žalba Federalnom ministarstvu u roku od 15 dana od dana prijema rješenja.

D. Saobraćaj u šumama

Član 42.

(Izgradnja i održavanje šumske infrastrukture)

- (1) Šumska infrastruktura služi prvenstveno za potrebe gospodarenja šumama i sastavni je dio šume.
- (2) Planiranje, izgradnja i održavanje šumske infrastrukture obavlja se uz poštivanje tehničkih, gospodarskih i ekoloških uslova, šumskog tla, vegetacije, divljači i uz njihovu maksimalnu zaštitu.
- (3) Pri planiranju i izgradnji šumske infrastrukture potrebno se prilagoditi prirodnom okolišu te uvažavati potrebe lokalne zajednice, kao i protupožarne, turističke i rekreativne potrebe.
- (4) Šumska infrastruktura mora biti izgrađena, održavana i korištena na način da isključuje:
 - a) ugrožavanje izvora vode;
 - b) pojavu erozivnih procesa;
 - c) sprječavanje toka površinskih i podzemnih voda;
 - d) narušavanje ravnoteže nestabilnog tla i povećanje rizika od klizišta;
 - e) uticaj na područja koja su važna za opstanak divljih životinja i biološku raznolikost;
 - f) uticaj na prirodno i kulturno naslijeđe;
 - g) ugrožavanje ostalih funkcija ili višenamjensku upotrebu šume.
- (5) Šumski kamionski put se može graditi nakon što se izradi glavni projekat za njegovu izgradnju i pribavi odobrenje za građenje od nadležnog organa. Za šumske tehnološke kamionske puteve nije potrebno pribaviti odobrenje za građenje.
- (6) Korisnik šuma, u skladu sa odredbama ovog Zakona i šumsko privredne osnove, gradi, održava i nadgleda šumsku transportnu infrastrukturu i promet na istoj.
- (7) Korisnik šuma dostavlja podatke neophodne za uspostavljanje i vođenje katastra šumske infrastrukture kantonalnom ministarstvu, Federalnom ministarstvu i jedinici lokalne samouprave.

Član 43.
(Saobraćaj u šumama)

- (1) Nije dozvoljeno kretanje motornih vozila u šumama i na šumskim putevima osim u svrhu gospodarenja šumama i nadzora, spašavanja, policijskih istraga, vojnih manevara, mjera za zaštitu od prirodnih katastrofa, te pristupa vlasnika, korisnika šuma i pojedinaca zemljištu za koje su odgovorni, kao i lokalnog stanovništva.
- (2) Vlasnik privatne šume i korisnik šuma i šumskog zemljišta mogu dozvoliti kretanje šumskim putem trećem licu po dogovoru koji može uključivati određenu naknadu. Za organizovanje biciklističkih i moto trka šumskim putem potrebno je pribaviti dozvolu korisnika/vlasnika privatne šume .
- (3) Bicikli se mogu koristiti na šumskim putevima širim od dva metra i vidno obilježenim biciklističkim stazama.
- (4) Šteta na šumskim putevima učinjena od strane drugih korisnika mora biti nadoknađena vlasniku privatnih šuma i korisniku šuma.

Član 44.
(Pristup šumama)

- (1) Sva lica imaju pravo kretati se kroz šumu ili šumskim zemljištem u cilju rekreacije, ako nije drugačije određeno ovim ili nekim drugim federalnim zakonom. Sva lica koja ovako koriste šumu ili šumsko zemljište to rade na vlastitu odgovornost. Korisnik odnosno vlasnik šume nisu obavezni preduzeti posebne mjere predostrožnosti prema posjetiocima šuma niti će se smatrati odgovornim za bilo kakve štete ili povrede koje pretrpe takva lica.
- (2) Bez odobrenja korisnika ili vlasnika privatne šume zabranjeno je:
 - a) postavljati logor u šumi;
 - b) smještati pčelinjake;
 - c) sakupljati nedrvne šumske proizvode u količini koja prelazi 1 kg;
 - d) ulaziti u fizički i znakovima označena šumska područja i zatvorene šumske ceste;
 - e) ulaziti u područja, šumske ceste ili izletišta gdje se vrši sječa;
 - f) ulaziti u područja prirodne obnove, pošumljena područja i šumske rasadnike i ulaziti u predjele i infrastrukturu koja je namijenjena za lov.
- (3) Postavljanje ograda unutar šume je dozvoljeno samo u mjeri koja je neophodna za odgovarajuće radove gospodarenja šumama, zaštite i uzgoja divljači, sprečavanja štete od divljači i ni u kom slučaju neće ozbiljno remetiti pristup šumama i šumskom zemljištu.

V. UPRAVLJANJE ŠUMAMA, KATASTAR ŠUMA I EKONOMSKE FUNKCIJE ŠUMA

A. Upravljanje šumama

Član 45.
(Državne i privatne šume)

- (1) Šume i šumsko zemljište su u državnom vlasništvu (u daljnjem tekstu: državne šume) i u vlasništvu fizičkih i pravnih lica (u daljnjem tekstu: privatne šume).
- (2) Na teritoriji Federacije državnu šumu i šumsko zemljište po pitanju vlasništva zastupa Federalno ministarstvo u skladu sa odredbama ovog zakona.

Član 46.
(Upravljanje državnim šumama)

Državnim šumama i šumskim zemljištima upravljaju Federalno ministarstvo, kantonalno ministarstvo i jedinica lokalne samouprave u skladu sa odredbama ovog Zakona.

Član 47.
(Sticanje vlasništva)

Osoba ili njen pravni sljednik koja je do dana stupanja na snagu ovog zakona imala u zemljišnim knjigama uknjiženo pravo upravljanja, korištenja ili raspolaganja nad šumom i šumskim zemljištem u društvenom ili državnom vlasništvu ili je posjedovala navedena prava ali ona nisu bila uknjižena, ne može ta prava pretvoriti u pravo vlasništva nad šumom i šumskim zemljištem.

Član 48.
(Provođenje prava i obaveza kantona)

- (1) Kantonalno ministarstvo provodi prava i obaveze iz oblasti šumarstva na području kantona u skladu sa odredbama ovog Zakona i propisa donesenih na osnovu ovog Zakona.
- (2) Kantonalno ministarstvo dostavlja izvještaj Federalnom ministarstvu i jedinicama lokalne samouprave o stanju šuma i šumskog zemljišta na području kantona najkasnije do 01.03. tekuće godine za prethodnu godinu.

Član 49.
(Zabrana zauzimanja)

- (1) Zabranjeno je svako neovlašteno zauzimanje državnih šuma i šumskog zemljišta.
- (2) Neovlašteno zauzetu državnu šumu i šumsko zemljište bespravni korisnik dužan je napustiti odmah po prijemu naloga šumarskog inspektora ili korisnika šuma.

Član 50.
(Promet šuma)

- (1) Zabranjen je promet državnih šuma i šumskih zemljišta. Svaki promet državnih šuma izvršen suprotno odredbama ovog Zakona je nezakonit i takav ugovor je ništavan.
- (2) Izuzev od odredaba stava 1. ovog člana promet državnih šuma može se vršiti samo u svrhu arondacije i komasacije, kao i putem zamjene zemljišta. Rješenje o zamjeni šume i šumskog zemljišta donosi Federalno ministarstvo, uz prethodno pribavljenu saglasnost kantonalnog ministarstva. Na osnovu pravosnažnog rješenja o zamjeni zemljišta zaključuje se ugovor o zamjeni zemljišta koji u ime Federacije BiH potpisuje federalni ministar.
- (3) Državne šume i šumsko zemljište ne mogu biti predmetom privatizacije i davati se pod koncesiju.
- (4) Federacija ima pravo prvenstva kupovine privatnih šuma koje su proglašene zaštitnim šumama ili šumama s posebnom namjenom.
- (5) Federacija ima pravo prvenstva kupovine suvlasničkog dijela šume i šumskog zemljišta od vlasnika privatne šume ako je parcela u suvlasništvu sa državom.
- (6) Strane pravne i fizičke osobe ne mogu sticati pravo vlasništva na šumama i šumskim zemljištem, osim ako međunarodnim ugovorom nije drugačije određeno.
- (7) Federalni ministar će donijeti pravilnik o uslovima i postupku za zamjenu šuma i šumskog zemljišta u državnom vlasništvu za šumu i šumsko zemljište u privatnom vlasništvu.

Član 51. **(Utvrdjivanje granica državnih šuma)**

- (1) Granice državnih šuma moraju na terenu biti obilježene vidnim i trajnim znakovima.
- (2) Granice državnih šuma, koje nisu utvrđene, moraju se utvrditi u skladu sa materijalnim propisom kojim se uređuje oblast premjera i katastra nekretnina.
- (3) Utvrđene granice iz stava 2. ovog člana moraju se ucrtati na katastarskim planovima i provesti kroz katastarski operat općinskog organa nadležnog za geodetske poslove.
- (4) Poslove obilježavanja granica državnih šuma, čuvanja i održavanje graničnih znakova vrši korisnik šuma.
- (5) Federalni ministar donosi pravilnik o načinu obilježavanja granica državnih šuma, kao i vrsti i postavljanju graničnih znakova.

Član 52. **(Upravljanje privatnim šumama)**

- (1) Privatne šume, u smislu ovog Zakona, su sve šume i šumsko zemljište za koje fizičko ili pravno lice dokumentima iz zemljišne knjige dokaže pravo vlasništva.
- (2) Privatnim šumama upravljaju i gospodare njihovi vlasnici u skladu sa ovim zakonom, podzakonskim propisima i odredbama šumsko privredne osnove.

- (3) Čuvanje privatnih šuma u nadležnosti je njihovih vlasnika.
- (4) Vlasnik privatne šume ugovorom, uz naknadu, prenosi obavljanje stručnih poslova u šumarstvu, kantonalnom ministarstvu ili stručnoj osobi za obavljanje poslova u šumarstvu.
- (5) Naknada iz stava 4. ovog člana iznosi najviše 10% od cijene na panju posječenih šumskih drvnih sortimenata po cjenovniku šumskih proizvoda kantonalnog ministarstva iz člana 4. tačka 17. ovog Zakona. Visinu naknade utvrđuje kantonalno ministarstvo.
- (6) Pod stručnim poslovima iz stava 4. ovog člana podrazumjevaju se doznaka, žigovanje šumskim čekićem, premjeravanje, evidentiranje, izdavanje otpremnog iskaza, planiranje šumsko-uzgojnih radova, stručni nadzor, stručni savjetodavni poslovi i zaštita šuma.
- (7) Naknada iz stava 4. ovog člana se uplaćuje kao namjenski prihod kantona ili stručne osobe za obavljanje poslova u šumarstvu sa kojom je sklopljen ugovor..
- (8) Kantonalno ministarstvo i stručna osoba za obavljanje poslova u šumarstvu dužni su voditi evidencije o izvršenim radovima i provedenim mjerama predviđenim kantonalnim šumsko-razvojnim planom, šumsko privrednom osnovom i projektom za izvođenje. Podaci predviđeni evidencijama moraju se evidentirati za proteklu godinu najkasnije do 01. februara tekuće godine. Stručna osoba za obavljanje poslova u šumarstvu dužna je kantonalnom ministarstvu dostaviti evidencije do 28. februara tekuće godine za prethodnu godinu.
- (9) Za privatne šume projekat za izvođenje izrađuje se u skladu sa odredbama člana 14. ovog Zakona i donosi ga kantonalno ministarstvo ili stručna osoba za obavljanje poslova u šumarstvu na koje su preneseni stručni poslovi.
- (10) Federalni ministar donosi pravilnik kojim se propisuje način i oblik vođenja registra evidencija za privatne šume iz stava 8. ovog člana.

B. Ekonomske funkcije šume

Član 53. (Gospodarenje državnim šumama)

- (1) Državnim šumama i šumskim zemljištem na području kantona gospodari jedan korisnik šuma. Za korisnika šuma može biti određeno šumskoprivredno društvo organizovano kao javno preduzeće u većinskom državnom vlasništvu..
- (2) Izuzev od stava 1. ovog člana, u Posavskom kantonu, zbog male površine državnih šuma, poslove i obaveze gospodarenja šumama iz stava 7. ovog člana obavlja kantonalno ministarstvo.
- (3) Odluku o osnivanju šumskoprivrednog društva donosi skupština kantona na osnovu stručnog elaborata o opravdanosti njegovog formiranja i uz prethodno pribavljeno mišljenje jedinice lokalne samouprave i saglasnosti Vlade Federacije BiH. Stručni elaborat o opravdanosti formiranja šumskoprivrednog društva naročito treba da sadrži podatke o području na kojem će gospodariti, održivom gospodarenju šumama, prihodima i rashodima i potrebnom broju zaposlenika za njegovu funkcioniranje.

Stručni elaborat može izraditi naučno-istraživačka ustanova iz oblasti šumarstva.

- (4) Izuzev od stava 1. ovog člana, jedinica lokalne samouprave može pokrenuti inicijativu kantonalnom ministarstvu za osnivanje novog šumsko privrednog društva. Zahtjev sa stručnim elaboratom o opravdanosti formiranja šumskoprivrednog društva Vladi Federacije BiH radi davanja saglasnosti, putem Federalnog ministarstva, podnosi kantonalno ministarstvo, a konačnu odluku o formiranju novog šumskoprivrednog društva donosi skupština kantona. Ukoliko na području kantona već posluje šumskoprivredno društvo kojem se treba smanjiti površina šuma kojim gospodari inicijativa treba da sadrži i elaborat sa podacima o području na kojem će gospodariti, održivom gospodarenju šumama, prihodima i rashodima i potrebnom broju zaposlenika za funkcioniranje tog postojećeg društva.
- (5) Minimalna teritorija kojom može gospodariti šumskoprivredno društvo je šumskoprivredno područje. U sklopu šumskoprivrednog društva mogu se formirati organizacione jedinice za područje jedne ili više općina u skladu sa aktima društva.
- (6) Na prijedlog vlade kantona, Vlada Federacije ugovorom prenosi poslove gospodarenja državnim šumama šumskoprivrednom društvu na period od pet godina. Šumskoprivredno društvo ne može gospodariti državnim šumama bez zaključenog ugovora o prenosu poslova gospodarenja i ukoliko ne ispunjava i druge uslove propisane odredbama ovog zakona.
- (7) Obaveze korisnika šuma su:
 - a) realizacija šumsko privredne osnove putem godišnjih planova realizacije, izvršenje privremenih godišnjih planova gospodarenja ukoliko nije donesena šumsko privredna osnova i izrada i realizacija projekata za izvođenje;
 - b) projektovanje, izgradnja, rekonstrukcija i održavanje šumske infrastrukture;
 - c) klasiranje šumskih drvnih sortimenata u skladu sa standardima;
 - d) promet šumskih drvnih sortimenata i nedrvnih šumskih proizvoda u skladu sa odredbama ovog zakona;
 - e) izvršavanja programa i planova biološke reprodukcije šuma propisanih šumsko privrednom osnovom;
 - f) provođenja mjera zaštite šuma u skladu sa ovim zakonom;
 - g) proizvodnje i prometa šumskog sjemena, šumskog i hortikulturnog sadnog materijala;
 - h) realizacije planova razvoja šumarstva, mjera racionalizacije u šumarstvu i certificiranje gospodarenja šumskim resursima;
 - i) razvoj turizma (ekološki i sportski turizam) i lova (lovni turizam);
 - j) realizacije aktivnosti predviđenih izvedbenim dijelom šumarskog programa Federacije i
 - k) ostali poslovi, zadaci i odgovornosti utvrđeni ugovorom iz stava 6. ovog člana.
- (8) Vlada Federacije BiH donosi uredbu o načinu prodaje šumskih drvnih sortimenata porijeklom iz državnih šuma na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine sa kriterijima za bodovanje kupaca.
- (9) Korisnik šuma obavezan je šumske drvne sortimente prodavati po tržišnim cijenama i na transparentan način, a u skladu sa propisom koji donosi

Vlada Federacije BiH kojim se regulira način prodaje šumskih drvnih sortimenata iz stava 8. ovog člana.

- (10) Jedan od kriterija za bodovanje kupaca iz stava 8. ovog člana je stepen dovršenosti proizvoda od drveta.
- (11) Korisnik šuma ne može prenositi na druga lica svoje obaveze koja proističu iz stava 7. ovog člana.
- (12) Korisnik šuma dužan je dostavljati sve tražene podatke koji se odnose na šume i šumsko zemljište kojim gospodari Federalnom i kantonalnom ministarstvu.
- (13) Za direktora korisnika šuma može se imenovati osoba koja ima završen šumarski fakultet (inženjer šumarstva/master šumarstva) i najmanje pet godina radnog iskustva u struci nakon završenog visokog obrazovanja, a za rukovodioca niže organizacione jedinice osoba koja ima završen šumarski fakultet (inženjer šumarstva/master šumarstva) i najmanje tri godine radnog iskustva u struci nakon završenog visokog obrazovanja.

Član 54. **(Realizacija ugovornih obaveza)**

- (1) Pored Federalnog ministarstva i kantonalno ministarstvo prati realizaciju ugovorenih obaveza iz člana 53. stav 6. ovog Zakona i o tome izvještava Federalno ministarstvo.
- (2) Ukoliko korisnik šuma ne plati naknadu iz člana 11. stav 8. ovog zakona do 31. marta tekuće godine za prethodnu godinu platiće kaznu u iznosu od 1,50 % od ukupnog prihoda ostvarenog prodajom drveta i nedrvnih šumskih proizvoda za prethodnu godinu.
- (3) Ukoliko korisnik šuma ne plati naknadu iz člana 55. stav 1. ovog zakona do 01. decembra za tekuću godinu platiće kaznu u visini dvostrukog iznosa naknade za korištenje državnih šuma za tu godinu.
- (4) Korisnici šuma dužni su voditi evidenciju o izvršenim radovima i provedenim mjerama predviđenim izvedbenim dijelom Šumarskog programa Federacije, kantonalnim šumsko-razvojnim planom, šumsko privrednom osnovom, privremenim godišnjim planom gospodarenja ukoliko nije donešena šumsko privredna osnova, godišnjim planom realizacije šumsko privredne osnove i projektom za izvođenje. Podaci predviđeni evidencijama moraju se evidentirati za proteklu godinu i dostaviti kantonalnom ministarstvu i Federalnom ministarstvu najkasnije do 28. februara tekuće godine za prethodnu godinu.
- (5) Federalni ministar donosi pravilnik o načinu i obliku vođenja registra evidencija za državne šume iz stava 4. ovog člana.
- (6) Obaveza uplate naknade iz stava 2. ovog člana određuje se rješenjem o počinjenom prekršaju iz člana 83. stav (1) tačka 3. ovog Zakona, a obaveza uplate naknade iz stava 3. ovog člana određuje se rješenjem o počinjenom prekršaju iz člana 83. stav (1) tačka 19. ovog Zakona.

Član 55. **(Naknada za korištenje šuma)**

- (1) Naknada za korištenje državnih šuma utvrđuje se na osnovu realizirane količine sječe šumskih drvnih sortimenata i prihoda od prodaje nedravnih šumskih proizvoda u skladu sa članom 69. ovog Zakona.
- (2) Cijena drveta na panju i iznos naknade za korištenje državnih šuma prikazuje se na svakoj fakturi/računu.
- (3) Korisnik šuma dužan je vršiti uplatu naknade za korištenje državnih šuma na način propisan odredbama člana 69. ovog Zakona i o tome, u roku od pet dana od dana uplate, obavijestiti Federalno ministarstvo, kantonalno ministarstvo i jedinicu lokalne samouprave.
- (4) Kontrolu obračuna i uplate naknade iz stava 1. ovog člana vrši šumarska inspekcija.
- (5) Federalni ministar donosi uputstvo o načinu utvrđivanja cijene drveta na panju.

C. Katastar šuma

Član 56. (Evidencija stanja šuma)

- (1) Korisnik šuma i stručna osoba za obavljanje poslova u šumarstvu, ukoliko je obavljanje stručnih poslova za privatne šume preneseno ugovorom na njega, dužni su izraditi i kantonalnom ministarstvu dostaviti evidenciju stanja državnih i privatnih šuma najkasnije do 31. marta tekuće godine za prethodnu godinu sa evidentiranim svim promjenama u toku godine.
- (2) Po jedan primjerak izrađene evidencije stanja šuma za područje kantona, kantonalno ministarstvo dostavlja Federalnom ministarstvu najkasnije do 30. aprila tekuće godine za prethodnu godinu.
- (3) Federalni ministar donosi pravilnik kojim se propisuje način vođenja evidencija stanja šuma za državne i privatne šume.

Član 57. (Informacioni sistem)

- (1) Federalno ministarstvo upravlja informacionim sistemom u šumarstvu kojim se osiguravaju sve neophodne informacije o stanju i promjenama šumskog fonda za potrebe planiranja, praćenja stanja i izvještavanja.
- (2) Kantonalna ministarstva i korisnici šuma dužni su dostavljati informacije iz stava 1. ovog člana.
- (3) Federalni ministar donosi pravilnik o obliku i sadržaju, načinu upravljanja, održavanja i korištenja informacionog sistema, kao i načinu unosa informacija i izvještaja.

D. Odnosi kod korištenja šuma

Član 58. (Prava trećih lica)

- (1) Prava trećih lica na državnu šumu poštuju se ako su upisana u zemljišne knjige.
- (2) Prava trećih lica mogu prestati uz odgovarajuću novčanu naknadu, nakon zahtjeva vlasnika šume.
- (3) Zabranjeno je utvrđivati nova ili širiti postojeća prava trećih lica na državnu šumu, osim ako je to u skladu sa odredbama ovog Zakona.

Član 59. (Korištenje parcela trećih lica)

- (1) Prilikom gospodarenja šumom, vlasnik ili korisnik šume treba voditi dužnu pažnju o susjednim parcelama.
- (2) Vlasnik privatne šume, odnosno korisnik šume i šumskog zemljišta, dozvoliće privremeni prijevoz ili smještaj šumskih proizvoda sa susjednih parcela na svom zemljištu ako to nije moguće izvršiti na drugi način ili ako bi drugi način bio nesrazmjerno skuplji.
- (3) Korisnik prinudnog puta ili smještaja proizvoda dužan je da vlasniku privatne šume odnosno korisniku zemljišta plati naknadu za to korištenje. Naknada za korištenje utvrđuje se sporazumno, u suprotnom putem nadležnog suda.
- (4) Ako je zbog izgradnje šumske transportne infrastrukture neophodno koristiti parcele trećih lica izvršit će se eksproprijacija takvih parcela u skladu sa Zakonom o eksproprijaciji („Službene novine Federacije BiH“, br. 70/07, 36/10 i 25/12). Od drugih vlasnika šume i ostalih pravnih ili fizičkih lica koja imaju koristi od ovakve infrastrukture, može se zahtijevati da učestvuju u troškovima izgradnje i održavanja u skladu sa koristima koje će imati od toga.

VI. PROMJENA NAMJENE I KORIŠTENJE ŠUMA U DRUGE SVRHE

A. Promjena namjene šumskog zemljišta i gradnja u šumi

Član 60. (Izdvajanje iz šumsko privrednog područja)

- (1) Vlada Federacije BiH može na prijedlog Federalnog ministarstva pojedine dijelove državnih šuma izdvojiti iz šumsko privrednog područja radi njihovog korištenja za potrebe Oružanih snaga Bosne i Hercegovine i policijskih struktura.
- (2) Šume iz stava 1. ovog člana, u skladu sa odredbama člana 30. stav 1. tačka b. Vlada Federacije BiH proglašava šumama posebne namjene.

Član 61. **(Krčenje šume)**

- (1) Krčenje šuma odnosno promjena namjene šumskog zemljišta je zabranjeno.
- (2) Krčenje šume, odnosno promjena namjene šumskog zemljišta, može se dozvoliti samo ako se radi o izgradnji objekata planiranih važećim planom prostornog uređenja.
- (3) Federalno ministarstvo, na osnovu prethodne saglasnosti kantonalnog ministarstva, donosi rješenje kojim se dozvoljava promjena namjene šumskog zemljišta u skladu sa st. 2. i 14. ovog člana.
- (4) Zahtjev za krčenje šuma odnosno prevođenje šumskog zemljišta drugoj namjeni može podnijeti vlasnik zemljišta ili koncesionar.
- (5) Zahtjev za krčenje, odnosno promjenu namjene šumskog zemljišta, podnosi se kantonalnom ministarstvu i sadrži sljedeću dokumentaciju:
 - a) izvadak iz važećeg plana prostornog uređenja;
 - b) izvadak iz zemljišne knjige i kopiju katastarskog plana;
 - c) koncesioni ugovor ako se radi o koncesiji;
 - d) okolišnu saglasnost u skladu sa propisima o zaštiti okoliša;
 - e) saglasnost organa nadležnog za zaštitu historijskog i prirodnog naslijeđa;
 - f) odgovarajući vodni akt za gradnju planiranog objekta izdat od nadležnog organa za vode.
- (6) Odredbe ovog Zakona i podzakonskih propisa donesenih na osnovu njega, a koji se tiču zaštite šuma, primjenjuju se i za šume za koje je izdata dozvola za krčenje ako nisu iskrčene.
- (7) Ako se u roku od dvije godine od dana dostavljanja dozvole iz stava 2. ovog člana iskrčeno zemljište ne privede namjeni radi koje je krčenje izvršeno, korisnik iskrčenog zemljišta dužan je o svom trošku izvršiti njegovo pošumljavanje.
- (8) Ako je krčenje izvršeno bez rješenja iz stava 3. ovog člana, osoba koja je krčenje izvršila dužna je pošumiti to zemljište.
- (9) Dozvola za krčenje šume odnosno promjenu namjene šumskog zemljišta važi dvije godine od dana njenog donošenja.
- (10) Podnosilac zahtjeva za promjenu namjene šumskog zemljišta odnosno krčenje šume obavezan je platiti naknadu čija vrijednost se određuje u visini troškova podizanja i održavanja novih šuma na površini koja ne može biti manja od površine kojoj se mijenja namjena dodajući tome tržišnu vrijednost drveta koja se dobije sječom, o čemu se donosi poseban zaključak. Naknada se uplaćuje kao namjenski prihod Budžeta Federacije BiH u iznosu od 40%, namjenski prihod budžeta kantona u iznosu od 60%.
- (11) Visinu naknade iz stava 10. ovog člana procjenjuje stručna komisija kantonalnog ministarstva.
- (12) Troškove postupka za izdavanje dozvole iz ovog člana snosi podnosilac zahtjeva. Korisniku šuma pripada drvo koje je potrebno posjeći u postupku promjene namjene za zemljišta.
- (13) Federalno ministarstvo donosi rješenje iz stava 3. ovog člana nakon dostavljanja dokaza o izvršenoj uplati naknade iz stava 10. ovog člana.

- (14) Izuzetno od st. 1., 2. i 4. ovog člana, radi izgradnje spomen obilježja do maksimalne površine 50 m², zahtjev za krčenje šume odnosno promjenu namjene šumskog zemljišta može podnijeti općina na čijem području se planira gradnja, a uz zahtjev se prilažu akti iz stava 5. tač. b), d), e) i f) ovog člana i urbanistička dozvola za gradnju objekta.
- (15) Protiv rješenja iz stava 3. ovog člana nije dozvoljena žalba ali se može pokrenuti upravni spor pred nadležnim sudom.

Član 62. **(Gradnja u šumi)**

- (1) U šumi i na šumskom zemljištu može se graditi samo šumska infrastruktura, objekti potrebni za gospodarenje šumama u skladu sa važećom šumsko privrednom osnovom i lovno uzgojni i lovno tehnički objekti u skladu sa važećom lovno privrednom osnovom.
- (2) Izuzetno od stava 1. ovog člana, gradnja objekata predviđenih važećim planom prostornog uređenja može se dozvoliti tek nakon pribavljanja dozvole za promjenu namjene zemljišta iz člana 61. ovog Zakona.
- (3) U izradi plana prostornog uređenja iz člana 20. stav (1) i člana 21. Zakona o prostornom planiranju i korištenju zemljišta na nivou Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br. 2/06, 72/07, 32/08 i 4/10), obavezno učestvuju predstavnici kantonalnog ministarstva.
- (4) Plan prostornog uređenja iz stava 3. ovog člana, a u vezi člana 61. ovog Zakona, donosi se na osnovu pribavljenog mišljenja kantonalnog ministarstva ukoliko se predviđa zahvatanje šumskog zemljišta površine manje od dva hektara, odnosno Federalnog ministarstva za površine veće od dva hektara.
- (5) Prije izdavanja dozvole za gradnju objekata predviđenih planom prostornog uređenja neophodno je pribaviti dozvolu za promjenu namjene šumskog zemljišta iz člana 61. ovog Zakona, osim za objekte iz stava 1. ovog člana.
- (6) Imovinsko-pravni odnosi za objekte iz stava 2. ovoga člana rješavaju se u skladu sa odredbama Zakona o eksproprijaciji, a naplaćena sredstva su prihod Budžeta Federacije BiH. Jedinica lokalne samouprave oslobođena je plaćanja naknade u postupku eksproprijacije za objekte komunalne i prometne infrastrukture čiji je ona investitor.

E. Zakup

Član 63. **(Zakup šumskog zemljišta u državnom vlasništvu)**

- (1) Davanje državnih šuma i šumskog zemljišta u zakup je zabranjeno.
- (2) Izuzev od odredbi stava 1. ovog člana, Federalno ministarstvo može pojedina šumska zemljišta ugovorom davati u zakup radi postavljanja objekata čija je gradnja predviđena ugovorom o koncesiji, telekomunikacijskih objekata, uzgoja divljači i podizanja višegodišnjih nasada ukoliko se time ne narušavaju funkcije šume, uz prethodno

pribavljenu saglasnost kantonalnog ministarstva i korisnika šuma da nema smetnji gospodarenju šumama.

- (3) Šumsko zemljište koje se daje u zakup može se koristiti samo u skladu sa ugovorom o zakupu i ne može se davati u podzakup.
- (4) Prije sklapanja ugovora o zakupu šumskog zemljišta potrebno je pribaviti mišljenje Federalnog pravobranilaštva / Federalnog pravobraniteljstva.
- (5) Naknada koja se ostvaruje po osnovu ugovora o zakupu iz stava 2. ovog člana uplaćuje se na račun javnih prihoda Budžeta Federacije.
- (6) Uslove, namjenu, cijenu i način davanja šumskog zemljišta u državnom vlasništvu u zakup i zasnivanje prava služnosti uredbom propisuje Vlada Federacije BiH.

C. Služnost

Član 64.

(Pravo služnosti na državnoj šumi i šumskom zemljištu)

- (1) Na šumi i šumskom zemljištu u državnom vlasništvu može se uspostaviti pravo služnosti u svrhu izgradnje vodovoda, kanalizacije, plinovoda, električnih vodova i vodova koji omogućavaju prenos signala, kao i služnost puta.
- (2) Ugovor kojim se uspostavlja služnost na šumi i šumskom zemljištu u državnom vlasništvu zaključuje se između korisnika služnosti i Federalnog ministarstva uz prethodno pribavljenu saglasnost kantonalnog ministarstva i korisnika šuma da nema smetnji gospodarenju šumama.
- (3) Naknada koja se ostvaruje po osnovu zasnivanja prava služnosti iz stava 1. ovog člana uplaćuje se na račun javnih prihoda Budžeta Federacije BiH.
- (4) Jedinica lokalne samouprave je oslobođena plaćanja naknade iz stava 3. ovog člana za objekte komunalne i prometne infrastrukture čiji je ona investitor.

VII. ORGANI UPRAVE

Član 65.

(Poslovi Federalne uprave)

Federalna uprava u skladu sa odredbama ovog Zakona obavlja i sljedeće poslove:

- a) pribavlja podatke i vodi bazu podataka o stanju i razvoju svih šuma, uključujući inventuru svih šuma, utvrđuje i vodi evidenciju stanja šuma i šumskog zemljišta i evidenciju šumske infrastrukture u državnom i privatnom vlasništvu za Federaciju;
- b) izrađuje Šumarski program Federacije, te planira, prati i analizira njegovu realizaciju;
- c) priprema i prati provođenje kontinuirane inventure šuma na velikim površinama;
- d) dodjeljuje šumskoprivrednu osnovu na realizaciju korisniku šuma i vodi evidenciju njenog važenja;

- e) obezbjeđuje nadzor nad izradom šumskoprivredne osnove za državne šume;
- f) izrađuje programe poticaja za šumarstvo i lovstvo koji se finansiraju iz Budžeta Federacije BiH;
- g) prati izvršenje ugovornih obaveza koji se odnose na državne šume;
- h) prati zdravstveno stanje šuma i prati stanje i stepen oštećenosti šuma;
- i) koordinira izradu programa zaštite šuma i godišnjih planova protupožarne zaštite i vodi baze podataka;
- j) izrađuje podloge za programe razvoja šumarstva i osigurava podatke za potrebe prostornih planova uz primjenu tehničkih normativa iz oblasti šumarstva;
- k) prati ekonomsko stanje šumarstva na osnovu podataka dobivenih od strane korisnika šuma i kantonalnih ministarstava i o tome redovno podnosi izvještaj Vladi Federacije BiH sa izvještajem o transparentnom načinu prodaje šumskih drvnih sortimenata i njihovim cijenama;
- l) izrađuje godišnji izvještaj o stanju šuma i stanju u oblasti šumarstva i dostavlja ga Vladi Federacije BiH;
- m) upoznaje javnost o stanju šuma i razvoju šumarstva i izdaje prigodne stručno-popularne publikacije o stanju šuma i njihovom značaju;
- n) koordinira i sudjeluje u izradi plana i programa na uspostavljanju, razvoju i povezivanju informacionog sistema šumarstva na nivou Federacije i BiH i administrira centralnu bazu podataka;
- o) podržava i promoviše naučno istraživačku djelatnost i prijenos znanja iz oblasti šumarstva;
- p) organizuje savjetovanja i pruža stručnu pomoć kantonalnim upravama i korisnicima šuma;
- q) prati i primjenjuje međunarodne konvencije i standarde iz oblasti šumarstva;
- r) izrađuje i provodi strategiju borbe protiv korupcije u suradnji sa kantonalnim upravama;
- s) obavlja druge poslove u skladu sa odredbama ovoga Zakona, Zakona o sjemenu i sadnom materijalu i drugih propisa.

Član 66.
(Poslovi kantonalne uprave)

- (1) Kantonalna uprava u skladu sa odredbama ovog Zakona obavlja i sljedeće poslove:
- a) prikuplja podatke i vodi bazu podataka o stanju i razvoju svih šuma i vodi evidenciju stanja šuma i šumskog zemljišta na području kantona i dostavlja ih Federalnoj upravi;
 - b) priprema kantonalni šumskorazvojni plan i podnosi ga vladi kantona;
 - c) raspisuje javni poziv i provodi postupak za izradu šumskoprivredne osnove za privatne šume i vodi evidenciju njenog važenja;
 - d) obezbjeđuje nadzor nad izradom šumskoprivredne osnove za privatne šume;
 - e) prati realizaciju šumskoprivrednih osnova za državne i privatne šume putem godišnjih planova realizacije;

- f) prati zdravstveno stanje šuma i prati stanje i stepen oštećenosti šuma i o tome obavještava Federalnu upravu;
 - g) prati izvršenje ugovornih obaveza koji se odnose na državne šume;
 - h) prati realizaciju programa zaštite šuma;
 - i) obavještava i dostavlja podatke o šumskim požarima Federalnoj upravi i civilnoj zaštiti;
 - j) usaglašava šumskoprivredne osnove sa prostornim planovima, planovima upravljanja vodama i planovima upravljanja poplavnim rizikom, lovnoprivrednim osnovama, evidencijama koje se vode u zavodu za zaštitu kulturno historijskog i prirodnog naslijeđa i federalnim programom upravljanja mineralnim sirovinama i planovima upravljanja s pojedinim mineralnim sirovinama;
 - k) prati i analizira ekonomsko stanje u oblasti šumarstva na području kantona i podatke sa izvještajem o transparentnom načinu prodaje šumskih drvnih sortimenata i njihovim cijenama i dostavlja ih Federalnoj upravi;
 - l) priprema i izrađuje programe iz oblasti šumarstva i lovstva koji se finansiraju ili sufinansiraju iz namjenskih sredstava budžeta kantona;
 - m) priprema i daje mišljenje za proglašenje zaštitnih i šuma sa posebnom namjenom na način propisan ovim zakonom;
 - n) donosi osnovni cjenovnik šumskih proizvoda koji služi kao osnovica za obračun naknade za obavljanje stručnih poslova u privatnim šumama, naknade za korištenje državnih šuma i služi kao početni cjenovnik za transparentan način prodaje šumskih drvnih proizvoda;
 - o) organizuje savjetovanja i pruža stručnu pomoć korisniku i vlasnicima privatnih šuma;
 - p) izrađuje planove za izgradnju i održavanje šumskih cesta i zaštitu izvorišta i vodotoka unutar šumskih resursa koji se finansiraju iz budžeta kantona, uz saglasnost nadležnog organa za poslove voda;
 - q) upoznaje javnost sa stanjem šuma i izdaje odgovarajuće stručno-popularne publikacije o stanju šuma i njihovom značaju;
 - r) obavlja i druge poslove i zadatke koji proizlaze iz ovoga Zakona, Zakona o sjemenu i sadnom materijalu i drugih propisa.
- (2) Kantonalna uprava dužna je na zahtjev Federalne uprave dostaviti sve tražene podatke koji se odnose na šume i šumsko zemljište na području kantona.

Član 67. **(Neposredna zaštita i čuvanje šuma)**

- (1) Korisnik šuma je dužan obezbjediti zaštitu državnih šuma i šumskog zemljišta – čuvanje šuma od šumskih požara i drugih elementarnih nepogoda, biljnih bolesti i štetočina, bespravnog prisvajanja i korištenja, kao i drugih protivzakonitih radnji, putem organizovane čuvarske službe.
- (2) Korisnik šuma dužan je naknaditi štetu koja je nastala nezakonitom sječom na području koje mu je dato na gospodarenje, bez obzira na počinioca bespravne sječe i količinu posječene drvene mase.
- (3) Rješenje o naknadi štete iz stava 2. ovog člana donosi šumarski inspektor u skladu sa odštetnim cjenovnikom iz člana 27. stav 12. ovog zakona, a šteta se uplaćuje na namjenski račun Budžeta Federacije BiH.

- (4) Čuvarska služba iz stava 1. ovog člana formira se unutar korisnika šuma po određenim čuvarskim reonima. Čuvarsku službu obavljaju čuvari šuma koje za to ovlasti korisnik šuma.
- (5) Čuvari šume mogu biti lica koja su završila srednju šumarsku školu III ili IV stepen, koja ispunjavaju uslove za nošenje oružja i druge uslove za obavljanje javne službe.
- (6) Čuvari šuma su ovlaštene službene osobe.
- (7) Čuvari šuma službu obavljaju u uniformi, moraju biti naoružani i moraju posjedovati dokument – legitimaciju čuvara šuma kojim potvrđuju status čuvara šuma. Legitimaciju imaju i druga stručna lica koja imaju ovlaštenje za poslove zaštite šuma.
- (8) Dužnosti čuvara šuma su da:
 - a) čuva šumu od šumskih požara na način kako je utvrđeno ovim zakonom i planovima zaštite šuma od požara;
 - b) čuva državnu šumu i šumska zemljišta od bespravnog zauzimanja i korištenja, od bespravnih sječa, sprječava bespravnu izgradnju u šumi i na šumskim zemljištima;
 - c) evidentira nezakonito posječena stabla u propisane obrasce, obrojava ih i žigoše šumskim čekićem šumske štete;
 - d) prati pojave i kretanje biljnih bolesti i štetočina i štete nanesene šumi od divljači;
 - e) prati stanje divljači;
 - f) prati održavanje šumskog reda;
 - g) sprječava nezakonito pokretanje drveta iz šume, ubiranje i sakupljanje nedrvnih proizvoda i stavljanje istih u promet;
 - h) zaustavlja prijevozna sredstva i pregleda prateću dokumentaciju za prijevoz šumskih sortimenata;
 - i) kontroliše porijeklo drveta u pogonima za preradu drveta i na svim drugim mjestima gdje se drvo skladišti;
 - j) pregleda sav transport na šumskim putevima;
 - k) sprječava istresanje, deponovanje i odlaganje smeća i drugog otpada u šumu i uništavanje graničnih znakova;
 - l) sačinjava zapisnik o protivpravnoj radnji sa neophodnim podacima o izvršenoj radnji, izvršiocima i visini štete;
 - m) legitimiše sva lica zatečena u vršenju prekršajnih radnji po ovom zakonu i krivičnih djela koja se odnose na šume ili za koja postoji osnovana sumnja da su izvršila takva djela, ako se ne može utvrditi identitet tih lica na drugi način;
 - n) preduzima mjere da bi se sačuvali tragovi krivičnog djela, predmeti na kojima je ili pomoću kojih je učinjeno krivično djelo i drugi dokazi o njima i
 - o) obavještava neposrednog rukovodioca, policijsku upravu i nadležnu šumarsku inspekciju o svim zapaženim nepravilnostima.
- (9) Za sve bespravne aktivnosti u skladu sa svojim dužnostima iz stava 8. ovog člana, čuvar šuma obavezan bez odlaganja sačiniti zapisnik o protivpravnoj radnji sa neophodnim podacima radi podnošenja prekršajnog naloga, odnosno zahtjeva, putem korisnika šuma nadležnom sudu za pokretanje prekršajnog postupka ili pisane prijave nadležnom tužilaštvu za bespravnu aktivnost koja ima obilježje krivičnog djela.

- (10) Svako lice je dužno da na zahtjev čuvara šuma pokaže lične isprave kojim se utvrđuju njegov identitet i isprave za drvo i ostale šumske proizvode u prevozu ili uskladištene, kao i da na zahtjev čuvara šuma drvo ili nedrvne proizvode stavljene u promet u suprotnosti sa članom 27. ovog Zakona ostavi na licu mjesta ili preveze na određenu lokaciju radi skladištenja istih.
- (11) Federalni ministar donosi pravilnik o načinu izvršavanja zadataka, obliku i sadržaju legitimacije čuvara šuma, izgledu uniforme i općim kriterijima za utvrđivanje čuvarskih reona.

VIII. FINANSIRANJE

Član 68. (Namjenska sredstva)

- (1) Radi ostvarivanja opšteg interesa i dugoročnih ciljeva zasnovanih na principima održivog gospodarenja šumama utvrđenih Šumarskim programom Federacije, kantonalnim šumsko-razvojnim planovima i šumsko privrednim osnovama obezbjeđuju se finansijska sredstva za zaštitu, unapređenje i podizanje novih šuma i za ruralni razvoj.
- (2) Sredstva iz stava 1. ovog člana obezbjeđuju se iz:
 - a) naknada za nadzor nad izradom šumskoprivrednih osnova iz člana 11. stav 8. ovog Zakona;
 - b) naknada za obavljanje stručnih poslova u privatnim šumama iz člana 52. stav 7. ovog Zakona;
 - c) naknada za korištenje državnih šuma iz člana 55. ovog Zakona;
 - d) naknada u postupku promjene namjene šuma i šumskog zemljišta iz člana 61. stav 10. ovog Zakona;
 - e) naknada za općekorisne funkcije šuma iz člana 70. ovog Zakona
 - f) ostalih izvora u skladu sa ovim zakonom i drugih izvora.
- (3) Federalni ministar po prethodno pribavljenom mišljenju federalnog ministra finansija/finansija donosi uputstvo o načinu obračunavanja, rokovima i postupku plaćanja naknada za zaštitu, unapređenje i podizanje novih šuma i za ruralni razvoj iz stava 2. ovog člana.
- (4) Uplata prihoda iz stava 2. ovog člana vrši se u skladu sa Pravilnikom o načinu uplate javnih prihoda budžeta i vanbudžetskih fondova na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br. 35/13, 53/13, 63/13, 93/13, 103/13, 11/14, 19/14, 46/14, 60/14, 65/14, 105/14, 20/15, 44/15, 53/15, 73/15, 96/15 i 102/15).

Član 69. (Uplata naknade za korištenje državnih šuma)

- (1) Naknada za korištenje državnih šuma iz člana 55. ovog Zakona određuje se u iznosu od 8 % od prihoda ostvarenog prodajom šumskih drvnih sortimenata računajući cijenu drveta na panju u skladu sa cjenovnikom i prihoda od prodaje nedrvnih šumskih proizvoda i uplaćuje se u sljedećim iznosima:
 - a) 1% kao namjenski prihod Federacije;

- b) 1% kao namjenski prihod Kantona i
 - c) 6% na račun jedinica lokalne samouprave na čijoj teritoriji se ostvaruje prihod.
- (2) Naknada iz stava 1. ovog člana plaća se do kraja tekućeg mjeseca za prethodni mjesec, a na osnovu izdatih faktura/računa.
 - (3) Izuzetno od stava 1. ovog člana, na zahtjev jedinica lokalne samouprave, kanton može svojim propisom odrediti drugi iznos naknade iz stava 1. tč. c) ovog člana, a najviše u iznosu od 12 % koja se uplaćuje jedinicama lokalne samouprave na čijoj teritoriji se ostvaruje prihod.
 - (4) Naknada iz stava 1. ovog člana povećava se u skladu sa povećanjem iznosa naknade iz stava 1. tačka c) ovog člana.

Član 70.

(Naknada za općekorisne funkcije šuma)

- (1) Naknadu za općekorisne funkcije šuma plaćaju sva pravna i fizička lica prilikom registracije motornog vozila ovisno o emisiji ugljičnog dioksida (CO₂) koje vozilo ispušta po pređenom kilometru, i to:
 - a) za vozila emisije do 140 gr/km CO₂, iznos od 25,00 KM;
 - b) za vozila emisije od 141 gr/km CO₂ do 220 gr/km CO₂, iznos od 35,00 KM;
 - c) za vozila emisije preko 220 gr/km CO₂, iznos od 45,00 KM.
- (2) Naknada iz stava 1. ovog člana obračunava se i uplaćuje prilikom registracije motornog vozila.
- (3) Naknada iz stava 1. ovog člana uplaćuje se u sljedećim iznosima:
 - a) 40,0 % na namjenski račun Budžeta Federacije BiH;
 - b) 60,0 % na namjenski račun budžeta kantona na čijem području se motorno vozilo registruje.
- (4) Registracija motornog vozila se ne može izvršiti ukoliko nije plaćena naknada iz stav 1. ovog člana.

Član 71.

(Korištenje namjenskih sredstava Federacije)

- (1) Iz namjenskih sredstava Budžeta Federacije BiH prikupljenih po osnovu člana 68. stav 2. ovog Zakona finansira i/ili sufinansira se:
 - a) izrada i revizija Šumarskog programa Federacije;
 - b) kontinuirane inventure šuma na velikim površinama;
 - c) nadzor nad izradom šumsko-privrednih osnova za državne šume;
 - d) biološka reprodukcija državnih i privatnih šuma u obimu većem od onog koji je predviđen šumsko-privrednom osnovom;
 - e) obnova državnih i privatnih šuma od posljedica elementarnih nepogoda, prenamnoženja insekata, biljnih bolesti, požara i slično;
 - f) unapređenje proizvodnje šumskog reprodukcionog materijala;
 - g) očuvanje i unapređenje genofonda rijetkih i ugroženih vrsta šumskog drveća;
 - h) očuvanja i unapređenja bioraznolikosti šumske flore i faune;

- i) poslovi gospodarenja šumama na kršu;
 - j) provođenje procesa deminiranja šuma i šumskog zemljišta;
 - k) izgradnja, održavanje i unaprjeđenje šumske putne infrastrukture u obimu većem od onog koji je predviđen šumsko privrednom osnovom;
 - l) sufinansiranje tehničkih specijalističkih kurseva;
 - m) naučna istraživanja i stručne analize;
 - n) razvoj i unaprjeđenje jedinstvenog informacionog sistema u šumarstvu;
 - o) kupovina šuma i šumskog zemljišta;
 - p) druge namjene za unapređenje šuma i
 - q) za druge poslove Federalnog ministarstva propisane ovim zakonom.
- (2) Federalni ministar donosi pravilnik kojim se utvrđuje postupak i kriteriji za dodjelu namjenskih sredstava u oblasti šumarstva iz Budžeta Federacije BiH.

Član 72. **(Korištenje namjenskih sredstava kantona)**

- (1) Iz namjenskih sredstava budžeta kantona prikupljenih na osnovu člana 68. stav 2. ovoga Zakona, finansiraju se sljedeći poslovi:
- a) izrada i revizija kantonalnog šumskorazvojnog plana;
 - b) izrada i nadzor nad izradom šumskoprivrednih osnova za privatne šume;
 - c) biološka reprodukcija šuma u obimu većem od onog koji je predviđen šumskoprivrednom osnovom;
 - d) obnova šuma od posljedica elementarnih nepogoda, prenamnoženja insekta, biljnih bolesti, požara i slično;
 - e) unaprjeđenje proizvodnje šumskog reproduktivnog materijala;
 - f) organizovanje tehničkih specijalističkih kurseva;
 - g) očuvanje i unaprjeđenje bioraznolikosti šumskih ekosistema;
 - h) poslovi gospodarenja šumama na kršu;
 - i) druge namjene za unaprjeđenje šuma.
- (2) Iz namjenskih sredstava budžeta kantona može se sufinansirati rad čuvarske službe.
- (3) Kantonalno ministarstvo priprema program podrški za šumarstvo na osnovu kriterija za dodjelu namjenskih sredstava kantona i dostavlja ga vladi kantona na odobravanje i donošenje. Prilikom pripreme programa kantonalno ministarstvo će poštivati kantonalni šumskorazvojni plan i iznos sredstava utvrđenih budžetom kantona u tekućoj godini za te namjene.
- (4) Kantonalni ministar donosi pravilnik kojim se propisuje postupak i kriteriji za dodjelu namjenskih sredstava u oblasti šumarstva iz budžeta kantona.

Član 73. **(Korištenje sredstava jedinica lokalne samouprave)**

Jedinica lokalne samouprave dobivena sredstva po osnovu naknade za korištenje državne šume koristi u skladu sa svojim potrebama.

IX. NADZOR NAD PROVOĐENJEM OVOG ZAKONA

Član 74. (Upravni nadzor)

- (1) Federalno ministarstvo vrši nadzor nad primjenom ovog zakona i propisa donesenih na osnovu ovog zakona koji su ovim zakonom stavljeni u nadležnost Federacije, kao i upravni nadzor nad obavljanjem poslova određenih ovim zakonom koji predstavljaju vršenje javnih ovlaštenja.
- (2) U vršenju nadzora nad izvršavanjem poslova u vršenju javnih ovlaštenja, iz stava 1. ovog člana, Federalno ministarstvo ostvaruje neposredan uvid i kontrolu u postupanju, vrši pregled akata i dokumentacije koju donose institucije i upravne organizacije u vršenju javnih ovlaštenja, daje instrukcije i smjernice za izvršavanje poslova i traži podatke i obavještenja o izvršavanju poslova u vršenju javnih ovlaštenja.
- (3) Federalno ministarstvo po službenoj dužnosti vrši i upravni nadzor nad kantonalnim ministarstvima u dijelu izvršenja federalne politike u oblasti očuvanja i zaštite šuma, planiranja i upravljanja šumama i finansiranja obnove i unapređenja šuma na teritoriji Federacije.
- (4) Kantonalna ministarstva vrše upravni nadzor nad provođenjem ovog zakona i propisa donesenih na osnovu ovog zakona koji su ovim zakonom stavljeni u nadležnost kantona kao i upravni nadzor nad obavljanjem poslova određenih ovim zakonom koji predstavljaju vršenje javnih ovlaštenja, a stavljeni su u nadležnost kantona.
- (5) Federalno ministarstvo vrši i poseban upravni nadzor koji se vrši na zahtjev stranaka u žalbenom postupku putem svojih ovlaštenja kao drugostepenog organa.

Član 75. (Inspekcijski nadzor)

- (1) Inspekcijski nadzor u provođenju ovog Zakona i propisa donesenih na osnovu ovog Zakona vrše federalna šumarska inspekcija i kantonalna šumarska inspekcija.
- (2) Inspekcijski nadzor se vrši u skladu sa Zakonom o organizaciji organa uprave u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj 35/05) i Zakonom o inspekcijama u Federaciji BiH („Službene novine Federacije BiH“, broj 73/14) - (u daljnjem tekstu: Zakon o inspekcijama).
- (3) Inspekcijski nadzor nad primjenom ovog Zakona neposredno obavljaju federalni i kantonalni šumarski inspektori kao državni službenici sa posebnim ovlaštenjima i odgovornostima (u daljnjem tekstu: šumarska inspekcija).

Član 76. (Uslovi za imenovanje federalnog i kantonalnog šumarskog inspektora)

Za federalnog šumarskog inspektora i kantonalnog šumarskog inspektora može se imenovati lice koje:

- a) ima visoku stručnu spremu šumarske struke, diplomirani inženjer šumarstva sa VII 1. stepenom VSS, odnosno master šumarstva koji je stekao ovo zvanje po Bolonjskom procesu obrazovanja;
- b) ima položen stručni ispit predviđen za državne službenike za rad u organima uprave;
- c) ima položen stručni šumarski ispit;
- d) ima najmanje tri godine radnog staža u struci.

Član 77.

(Ovlaštenja federalnog šumarskog inspektora)

- (1) Pored ovlaštenja i dužnosti određenih Zakonom o inspekcijama, šumarski inspektor je ovlašten i dužan da:
 - a) pregleda šumsko privredne osnove, godišnje planove gospodarenja, šumsko razvojne planove i programe, izvedbene projekte, planove biološke obnove šuma i planove zaštite šuma, kontroliše njihovo izvršenje, poslovne knjige i ostalu dokumentaciju;
 - b) vrši kontrolu uplate naknade za izradu šumsko privredne osnove iz člana 11. stav 8.;
 - c) pregleda sve radove koji se obavljaju u šumi, objekte, uređaje, pogone za preradu drveta, kao i sva mjesta gdje se drvo sječe, smješta, prerađuje, izvozi iz šume ili stavlja u promet;
 - d) pregleda doznaku stabala za sječū;
 - e) pregleda izvršenje svih radova koji su predviđeni šumsko privrednom osnovom i godišnjim planom realizacije osnove;
 - f) provodi mjere na zaštiti šuma i šumskih zemljišta od protivpravnog prisvajanja i korištenja i bespravne izgradnje objekata;
 - g) vrši nadzor nad provođenjem mjera za zaštitu šuma i uspostavljanja i održavanja šumskog reda;
 - h) vrši nadzor nad provođenjem propisa o proizvodnji i prometu šumskog sjemena i šumskog sadnog materijala;
 - i) vrši kontrolu klasiranja šumskih drvnih sortimenata u skladu sa standardima;
 - j) vrši nadzor nad provođenjem postupaka transparentne prodaje šumskih drvnih sortimenata porijeklom iz državnih šuma;
 - k) pokreće i vodi inspekcijski nadzor po službenoj dužnosti kao i po zahtjevu svih pravnih i fizičkih lica i o utvrđenom stanju i preduzetim mjerama pismeno obavještava podnosioca zahtjeva;
 - l) upoznaje javnost sa utvrđenim stanjem šuma i o preduzetim mjerama na otklanjanju nedostataka;
 - m) nadgleda primjenu hemijskih sredstava u šumi i na šumskom zemljištu;
 - n) vrši nadzor nad provođenjem i drugih mjera za zaštitu šuma i propisnog uspostavljanja i održavanja šumskog reda i vršenja neposrednog čuvanja šuma;
 - o) saraduje sa Federalnim ministarstvom, kantonalnim ministarstvom, inspekcijskim organima iz drugih oblasti, pravosudnim organima i organima policije.

- (2) U obavljanju inspekcijskih poslova šumarski inspektor, pored nadležnosti utvrđenih propisom o inspekcijama u Federaciji Bosne i Hercegovine, ima pravo i obavezu da:
- a) privremeno obustavi sječu i sve druge radnje koje nisu u skladu sa odredbama ovog Zakona, drugih propisa iz oblasti šumarstva i odobrenim planskim dokumentima za gospodarenje šumama, do konačne odluke nadležnog organa;
 - b) kontroliše i zaustavlja prijevozna sredstva i pregleda prateću dokumentaciju za prevoz šumskih drvnih sortimenata i nedrvnih šumskih proizvoda na šumskim, lokalnim, regionalnim i magistralnim putevima;
 - c) privremeno oduzima nezakonito posječeno drvo i drvo nezakonito stavljeno u promet kao i nedrvne šumske proizvode bez propisane dokumentacije;
 - d) naredi obustavu bespravne izgradnje na šumskom zemljištu i dovođenje zemljišta u prvobitno stanje;
 - e) naredi napuštanje bespravno zauzetog državnog šumskog zemljišta;
 - f) naredi provođenje mjera zaštite od požara;
 - g) naredi provođenje mjera zaštite na radu;
 - h) naredi obilježavanje zaštitnih šuma i šuma sa posebnom namjenom vidljivim znakovima;
 - i) zabrani upotrebu nedozvoljenih hemijskih sredstava;
 - j) naredi uklanjanje smeća i zagađujućih tvari iz šume i sa šumskog zemljišta.
- (3) U obavljanju inspekcijskih poslova iz stava 1. ovog člana šumarski inspektor, pored nadležnosti utvrđenih propisom o inspekcijama u Federaciji Bosne i Hercegovine, ima pravo i obavezu privremeno zabraniti rad pravnom licu do konačne odluke nadležnog organa ako:
- a) obavlja radove u šumi u suprotnosti sa odredbama šumsko privredne osnove, godišnjeg plana gospodarenja, godišnjeg plana realizacije šumsko privredne osnove, šumsko razvojnog plana i programa, izvedbenog projekta, planova biološke obnove šuma i planova zaštite šuma;
 - b) obavlja i druge radove u šumi u suprotnosti sa odredbama ovog Zakona.
- (4) U hitnim slučajevima u kojima bi mogla nastupiti šteta po opšti interes, šumarski inspektor je ovlašten da na licu mjesta rješenjem naredi obustavu rada i provođenje mjera za sprječavanje šteta.
- (5) Šumarski inspektor dužan je uvijek kada utvrdi da je učinjeno djelo koje ima obilježje prekršaja propisanog ovim zakonom podnijeti prekršajni nalog ili zahtjev nadležnom sudu za pokretanje prekršajnog postupka.
- (6) Šumarski inspektor dužan je uvijek kada utvrdi da je učinjeno djelo koje ima obilježje krivičnog djela čija su obilježja propisana Krivičnim zakonom („Službene novine Federacije BiH“, br. 36/03, 37/03, 21/04, 69/04, 18/05, 42/10, 42/11 i 59/14) podnijeti pisanu prijavu nadležnom tužilaštvu.
- (7) Šumarski inspektor preduzima i druge mjere i radnje za koje je ovlašten ovim zakonom i drugim propisima.

Član 78.
(Ovlaštenja kantonalnog šumarskog inspektora)

- (1) Pored ovlaštenja i dužnosti određenih Zakonom o inspekcijama, šumarski inspektor je ovlašten i dužan da:
- a) pregleda šumsko privredne osnove, godišnje planove realizacije osnove, šumsko razvojne planove i programe, pregleda izvedbene projekte, planove biološke obnove šuma i planove zaštite šuma, kontroliše njihovo izvršenje, poslovne knjige i ostalu dokumentaciju;
 - b) vrši kontrolu uplate naknade za izradu šumsko privredne osnove iz člana 11. stav 8.;
 - c) pregleda doznaku stabala za sječu;
 - d) pregleda sve radove koji se obavljaju u šumi, objekte, uređaje, pogone za preradu drveta, kao i sva mjesta gdje se drvo sječe, smješta, prerađuje, izvozi iz šume ili stavlja u promet na području kantona;
 - e) pregleda izvršenje svih radova koji su predviđeni projektima za izvođenje;
 - f) pregleda kako se provodi utvrđivanje zdravstvenog stanja šuma i mjera za suzbijanje biljnih bolesti i štetočina;
 - g) pregleda planove zaštite šuma od požara i provođenje planiranih mjera i naredi otklanjanje nedostataka;
 - h) pregleda provođenje mjera na zaštiti šuma i šumskih zemljišta od protivpravnog prisvajanja i korištenja i bespravne izgradnje objekata i odlaganja smeća i zagađujućih tvari;
 - i) nadgleda primjenu hemijskih sredstava u šumi i na šumskom zemljištu;
 - j) vrši kontrolu klasiranja šumskih drvnih sortimenata u skladu sa standardima;
 - k) vrši nadzor nad provođenjem postupaka transparentne prodaje šumskih drvnih sortimenata porijeklom iz državnih šuma;
 - l) vrši nadzor nad provođenjem i drugih mjera za zaštitu šuma i propisnog uspostavljanja i održavanja šumskog reda i vršenja neposrednog čuvanja šuma;
 - m) saraduje sa Federalnim ministarstvom, kantonalnim ministarstvom, inspekcijским organima iz drugih oblasti, pravosudnim organima i organima policije.
- (2) U obavljanju inspekcijских poslova šumarski inspektor, pored nadležnosti utvrđenih propisom o inspekcijama u Federaciji Bosne i Hercegovine, ima pravo i obavezu da:
- a) privremeno obustavi sječu i sve druge radnje koje nisu u skladu sa odredbama ovog Zakona, drugih propisa iz oblasti šumarstva i odobrenim planskim dokumentima za gospodarenje šumama, do konačne odluke nadležnog organa;
 - b) kontroliše i zaustavlja prijevozna sredstva i pregleda prateću dokumentaciju za prevoz šumskih drvnih sortimenata i nedrvnih šumskih proizvoda na šumskim, lokalnim, regionalnim i magistralnim putevima;
 - c) privremeno oduzima nezakonito posječeno drvo i drvo nezakonito stavljeno u promet i nedrvne šumske proizvode;
 - d) naredi obustavu bespravne izgradnje na šumskom zemljištu i dovođenje zemljišta u prvobitno stanje;
 - e) naredi napuštanje bespravno zauzetog državnog šumskog zemljišta;

- f) naredi provođenje mjera zaštite od požara;
 - g) naredi provođenje mjera zaštite na radu;
 - h) naredi obilježavanje zaštitnih šuma i šuma sa posebnom namjenom vidljivim znakovima;
 - i) zabrani upotrebu nedozvoljenih hemijskih sredstava;
 - j) naredi uklanjanje smeća i zagađujućih tvari iz šume i sa šumskog zemljišta.
- (3) U obavljanju inspekcijskih poslova iz stava 1. ovog člana šumarski inspektor, pored nadležnosti utvrđenih propisom o inspekcijama u Federaciji Bosne i Hercegovine, ima pravo i obavezu privremeno zabraniti rad pravnom licu do konačne odluke nadležnog organa ako:
- a) obavlja radove u šumi u suprotnosti sa odredbama šumsko privredne osnove, godišnjeg plana gospodarenja, godišnjeg plana realizacije šumsko privredne osnove, šumsko razvojnog plana i programa, izvedbenog projekta, planova biološke obnove šuma i planova zaštite šuma;
 - b) obavlja i druge radove u šumi u suprotnosti sa odredbama ovog Zakona.
- (4) U hitnim slučajevima u kojima bi mogla nastupiti šteta po opšti interes, šumarski inspektor je ovlašten da na licu mjesta rješenjem naredi obustavu rada i provođenje mjera za sprječavanje šteta.
- (5) Šumarski inspektor dužan je uvijek kada utvrdi da je učinjeno djelo koje ima obilježje prekršaja propisanog ovim zakonom podnijeti prekršajni nalog ili zahtjev nadležnom sudu za pokretanje prekršajnog postupka.
- (6) Šumarski inspektor dužan je uvijek kada utvrdi da je učinjeno djelo koje ima obilježje krivičnog djela čija su obilježja propisana Krivičnim zakonom („Službene novine Federacije BiH“, br. 36/03, 37/03, 21/04, 69/04, 18/05 i 42/10) podnijeti pisanu prijavu nadležnom tužilaštvu.
- (7) Šumarski inspektor preduzima i druge mjere i radnje za koje je ovlašten ovim zakonom i drugim propisima.
- (8) Kantonalni šumarski inspektori su, pored navedenog, dužni da na propisan način dostavljaju izvještaje i potrebne podatke federalnom šumarskom inspektoratu.

Član 79. **(Plan i program rada šumarske inspekcije)**

- (1) Šumarska inspekcija u skladu sa odredbama člana 28. Zakona o inspekcijama donosi godišnji program rada i mjesečni plan rada obavljanja inspekcijskih nadzora.
- (2) Pri izradi godišnjeg programa i plana, federalna šumarska inspekcija dužna je tražiti mišljenje Federalnog ministarstva, a kantonalna šumarska inspekcija mišljenje kantonalnog ministarstva.
- (3) Glavni federalni šumarski inspektor podnosi mjesečne i godišnji izvještaj o izvršenim inspekcijskim pregledima i preduzetim mjerama u oblasti šumarstva Federalnom ministarstvu.
- (4) Glavni kantonalni šumarski inspektor podnosi mjesečne i godišnji izvještaj kantonalnom ministarstvu vezano za izvršeni inspekcijski nadzor i preduzetim mjerama iz oblasti šumarstva.

- (5) Federalna šumarska inspekcija u saradnji sa kantonalnim šumarskim inspekcijama jednom godišnje na osnovu svojih nalaza i prikupljenih podataka sastavlja cjelovit izvještaj o stanju šuma i stanju u oblasti šumarstva. Ovako pripremljen izvještaj dostavlja se Federalnom ministarstvu i o istom informiše javnost.

Član 80.
(Provođenje inspeksijskog nadzora)

- (1) Šumarski inspektor u obavljanju poslova inspeksijskog nadzora o utvrđenim činjenicama sačinjava zapisnik.
- (2) Ako šumarski inspektor prilikom vršenja inspeksijskog nadzora ustanovi da ovaj zakon i podzakonski propis donesen na osnovu njega nisu primjenjeni ili da su nepravilno primjenjeni postupiće u skladu sa odredbama Zakona o upravnom postupku („Službene novine Federacije BiH“, br. 2/98 i 48/99), Zakona o inspekcijama ili drugog zakona koji propisuju izricanje odgovarajuće upravne mjere i odrediti rok za njeno izvršenje.
- (3) Protiv rješenja federalnog šumarskog inspektora može se izjaviti žalba Federalnom ministarstvu u roku osam dana od prijema rješenja.
- (4) Žalba na rješenje federalnog šumarskog inspektora ne odlaže izvršenje rješenja osim u hitnim slučajevima ako bi izvršenjem rješenja bili ugroženi životi i zdravlje ljudi odnosno ako bi nastupila znatna materijalna šteta.
- (5) Rješenje po žalbi iz stava 3. ovog člana je konačno i protiv njega nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor kod kantonalnog suda prema sjedištu prvostepenog organa.
- (6) Protiv rješenja kantonalnog šumarskog inspektora može se izjaviti žalba Federalnoj upravi za inspeksijske poslove u roku od osam dana od dana prijema rješenja.
- (7) Žalba na rješenje kantonalnog šumarskog inspektora ne odlaže izvršenje rješenja osim u hitnim slučajevima ako bi izvršenjem rješenja bili ugroženi životi i zdravlje ljudi odnosno ako bi nastupila znatna materijalna šteta.
- (8) Rješenje po žalbi iz stava 6. ovog člana je konačno i protiv njega nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor kod kantonalnog suda prema sjedištu prvostepenog organa.

Član 81.
(Odgoda izvršenja obaveza)

Glavni federalni šumarski inspektor može uz obrazloženje žalioaca, odložiti izvršenje naloženih mjera, ako žalilac učini vjerovatnim da bi uslijed izvršenja tih mjera bili ugroženi životi i zdravlje ljudi, nastupila znatna materijalna šteta na šumi i šumskom zemljištu i drugih dobara koja se na drugi način ne može otkloniti, a odlaganje se ne protivi općem interesu.

Član 82.
(Iskaznica šumarskog inspektora)

Šumarski inspektor ima službenu iskaznicu i značku kojom dokazuje svoje svojstvo, identitet i ovlaštenja predviđena zakonom.

X. KAZNENE ODREDBE

Član 83.

- (1) Novčanom kaznom od 20.000 KM kaznit će se korisnik šuma ili drugo pravno lice ako:
1. gospodari šumama bez šumskoprivredne osnove, odobrenog godišnjeg plana realizacije šumsko privredne osnove i projekta za izvođenje (član 10. stav 1.);
 2. prekorači ukupan obim sječa predviđen šumskoprivrednom osnovom po vrstama drveća i gazdinskim klasama ili za jednu godinu posiječe više od prosječne godišnje količine planirane sječe u okviru šumskoprivrednog područja u visokim šumama sa prirodnom obnovom (član 10. stav 4.);
 3. u propisanom roku ne izdvoji naknadu za finansiranje nadzora nad izradom šumskoprivrednih osnova za državne šume (član 11. st. 8. i 9.);
 4. ukoliko ne izvrši godišnji plan realizacije šumsko privredne osnove (član 13. stav 1);
 5. ukoliko ne izvrši dopunu godišnjeg plana (član 13. stav 8.)
 6. izradi i provodi projekat za izvođenje suprotno odredbama člana 14. st. 1. i 2.;
 7. ne donese projekat za izvođenje i ne odredi lice za realizaciju projekta (član 14. st. 5. i 8.);
 8. vrši sječu šume suprotno odredbama člana 16. stav 1.;
 9. ne obavlja poslove biološke obnove šuma (član 17.);
 10. obavlja ili omogući obavljanje poslova u šumarstvu bez pribavljene saglasnosti kantonalnog ministarstva i upisa u Registar izvođača radova za obavljanje poslova u šumarstvu za područje Federacije Bosne i Hercegovine (član 19. stav 3.);
 11. ne izradi planove zaštite šuma od požara (član 35. stav 6.);
 12. u šumi vrši upotrebu hemijskih sredstava suprotno odredbama člana 36. st. 1. i 3.;
 13. ne ukloni otpad i smeće iz državnih šuma (član 36. stav 5);
 14. vrši ili dozvoli iskorištavanje nedravnih šumskih proizvoda suprotno odredbama člana 39. st. 1. i 3.;
 15. izgradi šumski put suprotno odredbama člana 42. stav 4.;
 16. vrši prodaju šumskih drvnih sortimenata suprotno odredbama člana 53. stav 7.;
 17. ako prenese na treća lica prava koja proističu po osnovu ugovora (član 53. stav 9.);
 18. ne dostavi tražene podatke Federalnom i kantonalnom ministarstvu (član 53. stav 11);
 19. ne plaća naknadu za korištenje šuma (član 55.);
 20. ne izradi i u predviđenom roku ne dostavi evidenciju stanja šuma (član 56. stav 1.);

21. ako utvrdi nova ili širi postojeća prava trećih lica na državnu šumu (član 58. stav 3);
 22. izvrši krčenje šume odnosno promjenu namjene šumskog zemljišta bez pribavljene dozvole (član 61. st. 1. i 3.);
 23. u šumi ili na šumskom zemljištu podigne ili dozvoli podizanje objekata suprotno odredbama člana 62. stav 2.;
 24. ne formira čuvarsku službu i/ili ne vrši zaštitu šuma (član 67. stav 4).
- (2) Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 5.000 KM i odgovorno lice u pravnom licu.
- (3) Za prekršaj iz stava 1. tč. 1., 2., 3., 4., 5., 6., 7., 8., 9., 10., 14., 15., 16., 17., 18., 19., 20., 21. i 24. ovog člana odgovornom licu u pravnom licu izreći će se i zaštitna mjera zabrane obavljanja poziva i dužnosti u organima privrednih društava koja su registrovana za obavljanje djelatnosti šumarstva, kao i obavljanje rukovodnih poslova u tim društvima.

Član 84.

- (1) Novčanom kaznom od 15.000 KM kaznit će se za prekršaj korisnik šuma ili drugo pravno lice ako:
1. ovlasti osobe za doznaku šume koje ne ispunjavaju uslove iz člana 15. st. 2. i 7.
 2. vrši doznaku i sječu stabala u dijelovima šume za koje imovinsko-pravni odnosi nisu riješeni i granice utvrđene i na terenu vidno i na propisan način obilježene (član 15. stav 4.)
 3. ne sanira štetu na šumskom zemljištu nastalu prilikom sječe (član 16. stav 2.);
 4. vrši golu sječu (član 21. stav 1.);
 5. vrši golu bez odobrenja kantonalnog ministarstva (član 21. stav 3.);
 6. uveze ili koristi šumski reprodukcioni materijal suprotno odredbama člana 23. stav 2.;
 7. ne izvrši sanitarne sječe i radnje iz člana 25. st. 1. i 3.;
 8. ne vodi propisanu evidenciju i stavlja u promet šumske drvne sortimente u suprotnosti sa pravilnikom iz člana 27. stav 10.;
 9. loži ili dozvoli loženje vatre suprotno odredbama člana 35. stav 1.;
 10. ne obezbijedi dežurnu čuvarsku službu (član 35. stav 4.);
 11. odlaže otpad, smeće i zagađujuće tvari u šumi (član 36. stav 4.);
 12. ne prati zdravstveno stanje šuma (član 38. stav 1.);
 13. vrši ili dozvoli uzgoj divljači u šumi suprotno odredbama člana 40. stav 1.;
 14. izgradi šumsku infrastrukturu suprotno odredbama člana 42. stav 3.;
 15. vrši promet šuma i šumskog zemljišta suprotno odredbama člana 50. stav 1.;
 16. ne postupi po rješenju šumarskog inspektora (član 81. stav 2.);
 17. ako ne uskladi poslovanje sa odredbama ovog Zakona (član. 94.)
- (2) Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 4.000 KM i odgovorno lice u pravnom licu.

Član 85.

- (1) Novčanom kaznom u iznosu od 12.000 KM kaznit će se za prekršaj korisnik šume ili drugo pravno lice ako:
1. posiječe (ili dozvoli) ili prisvoji (ili dozvoli) suprotno odredbama ovog zakona bruto drvenu masu do 2 m³;
 2. ne dostavi godišnji plan realizacije (član 13. stav 3.);
 3. vrši radove bez saglasnosti kantonalnog ministarstva (član 13. stav 4.);
 4. u roku od dvije godine ne izvrši radove predviđene projektom za izvođenje i ne vodi registar projekata (član 14. st. 3. i 10.);
 5. ne izvrši tehnički prijem radova i ostale obaveze u skladu sa odredbama člana 18.;
 6. ne obezbijedi mjere zaštite u skladu sa odredbama člana 19. stav 1.;
 7. ne izvrši pošumljavanje sječina u roku od dvije godine i ne ucrtta na karti i obilježi na terenu površine za prirodnu obnovu (član 22. st. 1. i 3.);
 8. ne izradi plan u skladu sa članom 26. stav 1.;
 9. pokreće drvo, dijelove stabala i grane ili stavlja u promet drvo koje nije propisno žigosano i snabdjeveno propisno potpunim otpremnim iskazom (član 27. stav 1.);
 10. stavlja u promet nedrvne šumske proizvode bez odobrenja (član 27. stav 3.);
 11. vrši nedozvoljene radnje navedene u odredbama člana 27. stav 5.;
 12. u periodu vegetacije od 01. aprila do 01. novembra, drvo četinara i brijesta uskladištava i stavlja u promet suprotno članu 27. st. 8. i 9;
 13. ne gospodari zaštitnim šumama i šumama sa posebnom namjenom shodno aktu o proglašenju i programom gospodarenja i ne obilježi zaštitne šume i šume sa posebnom namjenom vidljivim znakovima (član 28. st. 4. i 9.);
 14. vrši ili dozvoli pašu, žirenje, brst, kresanje lisnika, ne odredi i ne obilježi puteve za progon stoke (član 37. st. 1. i 3.);
 15. vrši ili dozvoli sječ u ugroženih vrsta suprotno odredbama člana 41. st. 1. i 2.;
 16. odobri korištenje šumskih puteva suprotno odredbama člana 43. stav 2.;
 17. počini ili dozvoli neovlašteno zauzimanje šuma ili šumskog zemljišta (član 49.)
 18. ne obilježi granice državnih šuma i ne održava granične znakove (član 51. stav 4.);
 19. ne vodi ili nepropisno vodi evidencije o izvršenim radovima i provedenim mjerama predviđenim kantonalnim šumsko-razvojnim planom, šumsko privrednom osnovom i projektom za izvođenje, ne evidentira ih u predviđenom roku i ne dostavi ih kantonalnom ministarstvu u propisanom roku (član 52. stav 8.);
 20. ne vodi ili nepropisno vodi evidencije o izvršenim radovima i provedenim mjerama predviđenim kantonalnim šumsko-razvojnim planom, šumsko privrednom osnovom, godišnjim planom gospodarenja i projektima za izvođenje i ne evidentira ih u predviđenom roku (član 54. stav 4.);

21. u roku od dvije godine zemljište ne privede namjeni radi koje je krčenje izvršeno ili ne izvrši njegovo pošumljavanje (član 61. stav 8.).

(2) Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kaznit će se novčanom kaznom u visini od 3.000 KM i odgovorno lice u pravnom licu.

Član 86.

Novčanom kaznom u iznosu od 1.000 KM kaznit će se za prekršaj fizičko lice ako:

1. posiječe (ili dozvoli) ili prisvoji (ili dozvoli) suprotno odredbama ovog zakona bruto drvenu masu do 2 m³;
2. vrši šumsko - uzgojne radove i sječu šume suprotno odredbama člana 14. stav 7.;
3. vrši sječu bez prethodno izdatog rješenja i doznake (član 15. stav 5.);
4. vrši sječu šume suprotno odredbama člana 16. stav 1.;
5. ne sanira štetu na šumskom zemljištu nastalu prilikom sječe (član 16. stav 2.);
6. ne izvrši pošumljavanje sječina u roku od dvije godine i ne obilježi na terenu površine za prirodnu obnovu (član 22. st. 1. i 3.);
7. ne izvrši sanitarnu sječu i ne uspostavi i održava šumski red (član 25. st. 1. i 3. tačka d.);
8. otprema iz šume ili stavlja u promet drvo bez žigosanja i otpremnog iskaza (član 27. stav 1.);
9. stavlja u promet nedrvne šumske proizvode bez odobrenja (član 27. stav 3.);
10. vrši sječu bez doznake i na uzurpiranoj državnoj šumi (član 27. stav 5.);
11. ne gospodari zaštitnim šumama i šumama sa posebnom namjenom shodno aktu o proglašenju i programom gospodarenja (član 28. st. 1., 4.);
12. loži vatru suprotno odredbama člana 35. stav 1.;
13. u šumi odlaže smeće i zagađujuće tvari (član 36. st. 1 i 4.);
14. ne ukloni otpad i smeće iz šume u njegovom vlasništvu (član 36. stav 5);
15. pušta stoku na pašu, žirenje i na pojila bez nadzora čuvara stoke i mimo utvrđenih puteva (član 37. st. 2. i 3.);
16. vrši ili dozvoli sječu ugroženih vrsta suprotno odredbama člana 41. st.1. i 2.;
17. vrši kretanje motornim vozilima u šumama i na šumskim zemljištima suprotno odredbama člana 43.;
18. u šumama vrši radnje suprotno odredbama člana 44. stav 2.;
19. počini neovlašteno zauzimanje šuma ili šumskoga zemljišta (član 49.)
20. nanosi štetu susjednim parcelama (član 59. stav 1.);
21. izvrši krčenje šume odnosno promjenu namjene šumskog zemljišta bez pribavljene dozvole (član 61. st. 1. i 3.);
22. vrši izgradnju zgrada i drugih objekata suprotno odredbama člana 62. st. 1. i 5.;

23. na zahtjev čuvara šuma ne pokaže lične isprave ili isprave za šumske proizvode (član 67. stav 10.);
24. ne postupi po rješenju šumarskog inspektora (član 80. stav 2.)

XI. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 87.

Vlada Federacije BiH će u roku od 90 od dana stupanja na snagu ovog Zakona donijeti uredbu iz člana 53. stav 8. ovog zakona.

Član 88.

Obavezuje se Federalno ministarstvo da u roku od dvije godine od dana stupanja na snagu ovog Zakona, izradi stručne elaborate za formiranje šumsko privrednih područja u skladu sa odredbama člana 9. stav 5. ovog Zakona.

Član 89.

- (1) Kantonalno ministarstvo dužno je izraditi kantonalni šumsko-razvojni plan u roku od jedne godine od dana donošenja Šumarskog programa Federacije.
- (2) Za šumsko privredne osnove izrađene prije stupanja na snagu ovog Zakona obim biološke obnove šuma se odnosi na radove u okviru biološke reprodukcije šuma.

Član 90.

Kantonalna ministarstva dužna su u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovog Zakona dostaviti Federalnom ministarstvu dokumente o proglašenju šuma sa posebnim režimom gospodarenja.

Član 91.

Korisnici šuma dužni su u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog Zakona uskladiti poslovanje sa odredbama ovog Zakona.

Član 92.

- (1) Korisnici šuma dužni su zaključiti ponuđeni ugovor o prenosu poslova gospodarenja državnim šumama iz člana 53. ovog zakona najkasnije u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona, a ukoliko u navedenom roku ne zaključe ovaj ugovor gube pravo na gospodarenje državnim šumama.
- (2) Sa privrednim društvom koje je u skladu sa odredbama Zakona o šumama („Službene novine Federacije BiH“, br. 20/02, 29/03 i 37/04) imalo zaključen ugovor o prenosu poslova gospodarenja državnim šumama, a nakon stupanja

na snagu ovog zakona se ne nalazi u većinskom državnom vlasništvu, neće se zaključiti ugovor iz člana 53. ovog zakona.

Član 93.

Do donošenja uredbe Vlade Federacije BiH iz člana 53. stav 8. o načinu prodaje šumskih drvnih sortimenata porijeklom iz državnih šuma na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine primjenjivat će se Odluka Vlade Federacije BiH o načinu prodaje šumskih drvnih sortimenata porijeklom iz državnih šuma na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br. 52/09 i 25/10)

Član 94.

- (1) U roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona, zaposlenici koji su bili zaposleni u kantonalnim upravama za šumarstvo na poslovima neposredne zaštite šuma preuzimaju se i raspoređuju od strane šumskoprivrednih društava, bez javnog poziva, a u skladu sa stručnom spremom i radnim iskustvom.
- (2) Vlada kantona donosi odluku o prenosu imovine u vlasništvu kantona koja je služila za obavljanje poslova neposredne zaštite šuma šumskoprivrednom društvu.

Član 95.

- (1) Federalni ministar će u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog Zakona donijeti sljedeće podzakonske akte:
 - 1) Pravilnik kojim se propisuje način izrade, sadržaj i postupak odobrenja i revizije šumsko privrednih osnova za državne i privatne šume iz člana 12. stav 3. ovog Zakona;
 - 2) Pravilnik kojim se propisuje način doznake stabala za sječu i obilježavanja površina za sječu iz člana 15. stav 9. ovog Zakona;
 - 3) Pravilnik kojim se propisuju uslovi za obavljanje poslova u šumarstvu i sadržaju i načinu vođenja Registra izvođača radova iz člana 19. stav 4. ovog Zakona;
 - 4) Pravilnik o uslovima i načinu polaganja stručnog šumarskog ispita iz člana 20. stav 4. ovog Zakona;
 - 5) Pravilnik kojim se propisuje obim mjera za uspostavljanje i održavanje šumskog reda i način njihovog provođenja iz člana 25. stav 8. ovog Zakona;
 - 6) Odštetni cjenovnik iz člana 27. stav 12. ovog Zakona;
 - 7) Pravilnik kojim se propisuje sadržaj planova za zaštitu od požara, način prikupljanja podataka, vođenje registra šumskih požara, uslove korištenja podataka i izgled obrasca na kojem se izvještava o šumskim požarima iz člana 35. stav 10. ovog Zakona;
 - 8) Pravilnik kojim se propisuju uslovi pod kojim se vrši pašarenje iz člana 37. stav 5. ovog Zakona;

- 9) Pravilnik kojim se određuje način praćenja zdravstvenog stanja šuma iz člana 38. stav 2. ovog Zakona;
 - 10)Pravilnik kojim se propisuju uslovi za uzgoj, iskorištavanje, sakupljanje i promet nedrvenih šumskih proizvoda iz člana 39. stav 8. ovog Zakona;
 - 11)Pravilnik o uslovima i postupku za zamjenu šuma i šumskog zemljišta u **državnom** vlasništvu za šumu i šumsko zemljište u privatnom vlasništvu iz člana 50. stav 7. ovog Zakona;
 - 12) Pravilnik o načinu obilježavanja granica državnih šuma, kao i vrsti i postavljanju graničnih znakova iz člana 51. stav 5. ovog Zakona;
 - 13) Pravilnik kojim se propisuje način i oblik vođenja registra evidencija za privatne šume iz člana 52. stav 10. ovog Zakona;
 - 14)Pravilnik o načinu i obliku vođenja registra evidencija za državne šume iz člana 54. stav 5. ovog Zakona;
 - 15)Uputstvo o načinu utvrđivanja cijene drveta na panju iz člana 55. stav 5. ovog Zakona;
 - 16)Pravilnik kojim se propisuje način vođenja evidencije stanja šuma za državne i privatne šume iz člana 56. stav 3. ovog Zakona;
 - 17)Pravilnik o načinu izvršavanja zadataka, obliku i sadržaju legitimacije čuvara šuma, izgledu uniforme i općim kriterijima za utvrđivanje čuvarskih reona iz člana 67. stav 11. ovog Zakona;
 - 18)Uputstvo o obveznicima, načinu obračunavanja, rokovima i postupku plaćanja naknada za zaštitu, unaprjeđenje i podizanje novih šuma i ruralni razvoj iz člana 68. stav 5. ovog Zakona;
 - 19)Pravilnik kojim se utvrđuje postupak i kriteriji za dodjelu namjenskih sredstava u oblasti šumarstva iz Budžeta Federacije BiH iz člana 71. stav 2. ovog Zakona.
- (2) Federalni ministar će po prethodno pribavljenom mišljenju federalnog ministra trgovine u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog Zakona donijeti pravilnik kojim se propisuje način žigosanja, obrojčavanja, premjeravanja, sadržaj i način izdavanja otpremnog iskaza za drvo, koje potiče iz državnih i privatnih šuma sa teritorije Federacije, kao i način vođenja evidencija, obilježavanja i izdavanja dokumentacije za drvene sortimente u unutrašnjem prometu, trgovini između trećih lica kao i prometu drvnih sortimenata iz uvoza iz člana 27. stav 10. ovog Zakona.
 - (3) Federalni ministar će po prethodno pribavljenom mišljenju federalnog ministra okoliša i turizma u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog Zakona donijeti pravilnik kojim se propisuje način izrade, sadržaj i postupak odobrenja i revizije programa gospodarenja zaštitnim šumama i šumama posebne namjene iz člana 28. stav 9. ovog Zakona.
 - (4) Federalni ministar će po prethodno pribavljenom mišljenju federalnog ministra finansija/financija u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog Zakona donijeti uputstvo o načinu obračunavanja, rokovima i postupku plaćanja naknada za zaštitu, unapređenje i podizanje novih šuma i za ruralni razvoj iz člana 68. stav 3. ovog Zakona.

Član 96.

- (1) Zahtjevi koji su zaprimljeni, a nisu riješeni do dana stupanja na snagu ovog Zakona rješiti će se u skladu sa odredbama ovog Zakona.

- (2) Po žalbama u drugostepenom upravnom postupku koje nisu riješene do dana stupanja na snagu ovog Zakona riješiti će se u skladu sa odredbama ovog Zakona.

Član 97.

- (1) Kantoni mogu donijeti zakon kojim će urediti oblast šumarstva u dijelu kojim su za to ovlašteni odredbama ovog zakona i regulirati određena pitanja koja nisu predmet ovog zakona.
- (2) U slučaju neusklađenosti drugog propisa kojima se uređuje oblast šumarstva sa odredbama ovog zakona primjenjivat će se odredbe ovog zakona.

Član 98.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH".